

T.C.

ANKARA

5. DARE MAHKEMES

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

DAVACILAR: 1- TMMOB PEYZAJ M MARLARI ODASI

2- TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLER ODASI

VEKİL : AV. EMRE BATURAY ALTINOK

Büyükelçi Sokak No:18/7 KavaklıdereÇankaya/ANKARA

3- TMMOB M MARLAR ODASI (ANKARA UBES)

VEKİL : AV. GÖKÇE BOLAT

Konur Sokak 4/3Mimarlar Odası Ankara ubesi Çankaya/ANKARA

4- TMMOB İNŞAAT MÜHENDİSLER ODASI (ANKARA UBES)

VEKİL : AV. KORAY CENGİZ

Cinnah Caddesi Farabi Sokak 38/4 Çankaya Çankaya/ANKARA

5- TMMOB ZEMİN İNŞAAT MÜHENDİSLER ODASI

VEKİL : AV. ZÜHAL SİRKEÇ OĞLU DÖNMEZ

Bestekar Sk. No: 49/5 Kavaklıdere Çankaya/ANKARA

DAVACI: 6- ANKARA BAROSU BAŞKANLIĞI

VEKİL : AV. ÖZGE KÖKSAL MUTLU

Atatürk Bulvarı Merkez Hanı No:46/27 - Sıhhiye /ANKARA

DAVALILAR: 1- ANKARA BÜYÜK İNŞAAT MÜHENDİSLER BAŞKANLIĞI

VEKİL : AV. CANDAN İZİK - Aynı Yerde

2- GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI / ANKARA

VEKİL : HUK. MÜHÜR. ÖZGE AKKAYA - Aynı Yerde

3- KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI /ANKARA

VEKİL : HUK. MÜHÜR. AYDAN KIZILARSLAN- Aynı Yerde

MÜDAHİLLELER(DAVALI): 1- TÜRK YE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI /
ANKARA

VEKİL : HUK. MÜHÜR. YILDIZ BEZGİN - MEHMET CEVDET YAKAR

2- BAŞKANLIK ANKARA

VEKİL : HUK. MÜHÜR. GÜRAY ÖZSU - Aynı Yerde

DAVANIN ÖZET : Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın 21.05.2010 gün ve 4035 sayılı, Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 02.07.2010 gün ve 5213 sayılı

T.C.

ANKARA

5. DARE MAHKEMES

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

kararıyla uygun görülen 1/10000 ölçekli Atatürk Orman Çiftli i Alanları Nazım mar Planı ve I. Derece Do al ve Tarihi Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım mar Planı, 1/10000 ölçekli ula ım eması ve 1/1000 ölçekli Ula ım (Yol-kav ak vs) Uygulama Projesinin kabul edilmesine ili kin Ankara Büyük ehir Belediye Meclisi'nin 13.08.2010 gün ve 2494 sayılı i leminin, Atatürk'ün vasiyeti ile hazineye devredilen çiftlik arazisinin %42'sinin çiftlik arazisi vafını kaybetti i, dava konusu alanın Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 02.06.1992 gün ve 2436 sayılı kararı ile do al ve tarihi sit ilan edildi i, 27.07.1993 gün ve 3097 sayılı kurul kararı ile sınırlarının belirlendi i, 07.05.1998 gün ve 5742 sayılı karar ile birinci derece do al ve tarihi sit oldu una karar verildi i,1928 yılında hazırlanan Jansen planında Ankara'nın havalandırma koridoru olarak gösterilen alanın i levini yitirme tehlikesi ile kar ı kar ıya kaldı ı, Atatürk Orman Çiftli i alanının kent açısından kısır, dar kapsamlı de erlendirilecek kentsel ye il alan-rekreasyon alanı olarak tasarlanmadı ı ve i levlendirilmedi i, dava konusu planın, imar planı ve koruma planı niteli i ta imadı ı, plan notlarındaki yo unluk, yapıla ma ko ulları ve arazi kullanım kararlarının belirsizlik ta ıdı ı nedeniyle ve planların idareye sınırsız bir takdir hakkı tanıdı ı, idarenin yasall ı ilkesinin çi nendi i, ula ım master planı hazırlanmadan uygulamaya esas olu turacak 1/1000 ölçekli uygulama imar planı hazırlanmadan, 1/1000 ölçekli kav ak vb. projelerin onaylanmasının bilime ve mevzuata aykırı oldu u, 40 metrelik yol güzergahının temel görevinin alanı yapıla ma için uygun alan büyüklüklerine parçalamak oldu u ve plan hükümlerinin yapıla maya hizmet edece i, 1/10000 ölçekli planda koordinat ve nirengi noktaları bulunmadı ından yolların arazide fiilen hangi noktalardan geçece ini göstermedi i, 1 nolu, 4 nolu, 5 nolu, 6 nolu, 7 nolu, 11 nolu, 13 nolu, 14 nolu, 15 nolu, 16 nolu, 17 nolu plan notlarının hukuka aykırı oldu u, dava konusu planın yargı kararı ile iptal edilen plan ile aynı içerikte oldu u, dava konusu planın mevzuata, ehircilik ilkelerine, palanlama esasları ve kamu yararına, 1. Derece do al sit alanı ve tarihi sit alanına ili kin ilke kararlarına aykırı oldu u, 5524 sayılı Yasa'nın Anayasanın 18, 35, 44, 45 ve 63. maddelerine aykırı oldu u nedeniyle iptali için Anayasa Mahkemesi'ne ba vurulması gerekti i ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

ANKARA BÜYÜK EH R BELED YE BA KANLI I SAVUNMASININ ÖZET :

Parçalanmı , toprak kaybına u ramı 6000 hektardan 3000 hektara dü mü olan Çiftlik arazisini kayıt ve koruma altına aldı ı, yasanın idareye geni yetkiler vermek de il, AOÇ arazisinin parçalanmı lı ına son vermek bütünlü ünü sa layarak Atatürk'ün vasiyeti do rultusunda sadece Ankara halkına de il, mirasçı olarak tüm Türk milletine hizmet vermek amacı ta ıdı ı,AOÇ alanlarının kent bütününe hizmet eden açık rekreasyon alanı niteli ini kaybetmemesi için en son alan büyüklü üne geldi i ve plana konu alan sınırlarının bütününde korunmasının zorunlu ve son fırsat oldu u bilinci ile hareket edildi i, Koruma Amaçlı Nazım mar Planı tasla ının görü ülmesi amacıyla 25.07.2008 ve 04.08.2008 tarihinde Belediye Ba kanlı ında yapılan toplantılara ilgililerin katıldı ı, anılan toplantılar do rultusunda kararların tekrar gözden geçirildi i, düzenlenmi ekli ile plana açıklama raporu, ara tırma raporu, toplantı katılım listesi, de erlendirme raporu, katılımcıların yazılı görü ve

T.C.

ANKARA

5. DARE MAHKEMES

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

ele tirilerinin Ankara Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Bölge Kurulu'na sunuldu u, dava konusu planın Tarım ve Köyi leri Bakanlığı 1'nin 21.05.2010 gün ve 4035 sayılı yazısı ile uygun görü verilerek, Ankara Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kurulu'nun 02.07.2010 gün ve 5213 sayılı kararıyla uygun görüldü ü, Ankara Büyük ehir Belediye Meclisi'nin 13.08.2010 gün ve 2494 sayılı kararı ile onaylanmı oldu u, plana 31.08.2010-29.09.2010 tarihleri arasındaki ilan askı sürecinde be adet itiraz bulundu u, Ankara Büyük ehir Belediye Meclisi'nin 15.10.2010 gün ve 3046 sayılı kararı ile itirazlar reddedildi inden planın kesinle ti i,bu planla AOÇ arazilerinden kent içi açık alanlarda "tarım ormancılı ı" na geçilerek, orman plantasyonlarının tarımsal üretim amaçlı tesis edilmesine yönelik olarak tarımsal potansiyelini yitirmeye yüz tutmu olan alanların "a açlanacak alan" olarak düzenlendi i, 5524 sayılı kanunda belirtildi i gibi, AOÇ arazileri üzerinde konut, sanayi ve ticaret faaliyetlerinin önerilmemi oldu u, AOÇ Müdürlü ü'nün talebi do rultusunda Müdürlü e ait mevcut idari, ticari ve sosyal tesislerin korundu u, dava konusu planda sanayi geli iminin ve kentsel servis alanlarının birlikte i levlendirilmesine engel konmadı ı iddiasının yersiz oldu u, alanda bulunan sanayi, ticari ve sosyal tesislerin halihazırda kullanılan mevcut yerler oldu u,planın alt ölçekte 1/1000 ölçekli uygulama imar planları ve kentsel tasarım projelerini yönlendirmesi açısından mekansal i lev/ kullanım ve ula ım ba lantıları ile ilgili ana kararları içeren kavramsal tasarım ve fikir projesi ba lamında temel çerçeve plan niteli inde ele alındı ı, do rudan uygulamaya yönelik plan kararları olu turulmamı oldu u, bu nedenle AOÇ'nin tarihi ve do al dokusunun yapıla ma kararı getirmeyen dava konusu edilen plan ile yok edildi i iddiasının mesnetsiz oldu u, yeni onaylanan imar planının, daha önce yapılan ve çe itli mahkeme kararlarıyla iptal edilen "AOÇ alanlarına ait 1/1000 Ölçekli Nazım mar Planı ve Koruma Amaçlı Nazım mar Planı ile kesinlikle aynı olmadı ı, yeni onaylanan planın iptal edilen plana ili kin hazırlanan bilirki i raporları, mahkeme kararları ile Tarım l Müdürlü ü'nün görü ü do rultusunda hazırlandı ı, iptal edilen planla önerilen Hayvanat Bahçesinin yeni planla %82 oranında küçültülerek mevcut yerinde önerildi i, olimpiyat oyunları ve spor parkının ise yeni planda önerilmedi i, yeni planda planlama alanının %60'ı tarımsal üretim alanları ile A açlandırılacak/ A açlandırılmı Alanlar olarak düzenlendi i, 5524 sayılı yasada belirtilen "..... imar planlarına uygun olmak artı ile yol, meydan, alt geçit ve raylı toplu ta ım araçları, yer altı tünelleri, ve yeraltı hizmetleri için gerekli arazi ile dere ıslahı yapılması planlanan araziler üzerinde, kamu yararı ve hizmetin gerekleri dikkate alınmak suretiyle bedelsiz olarak Ankara Büyük ehir Belediyesi lehine intifa hakkı tesis edilir." hükmünden idarece kontrolsüz olarak AOÇ arazilerinin kamula tırılaca ı anlamının çıkarılmaya çalı ıldı ı, ancak bu hükmün ba ında yer alan "Tarım ve Köyi leri Bakanlığı 1'nin uygun görü ü ile" ifadesinin kasten vurgulanmadı ı, dava konusu planın 15. maddesinde "AOÇ Müdürlü ü tarafından kullanılan, i letilen, kiraya verilmı olan tüm mevcut tesisler korunacak olup, planda öngörülen yol güzargahları ve kav aklardan etkilenenler olması durumunda aynı alan içerisinde yeniden yapılabilecek olup, alt ölçekli planlar ile çözümlenecektir." ko ulu bulunmasına kar ın 1992 yılındaki tescil kararı öncesi yer alan mevcut yapı ve tesisler i levlerini sürdürebilir. Atatürk

T.C.

ANKARA

5. DARE MAHKEMES

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

Orman Çiftli i Müdürlü ü'nce kiralanın alanlar üzerinde mevcut tesislerin imar durumları alt ölçekli planlarla belirlencektir” ko ulunun da bulundu unun göz ardı edildi i, mevcut fabrikaların korundu u iddiasına ili kin olarak, Ankara Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kurulu'nun 02.06.1992 gün ve 2436 sayılı kararıyla; AOÇ'nin içerdi i tarihi ve do al özellikler nedeniye sit alanı olarak tescil edilen 1/25.000 ölçekli paftalarda belirtilen sınırlar içinde kalan, daha sonra anılan Koruma Kurulu'nun 20.07.1993 gün ve 3097 sayılı kararı ile uygun görülen AOÇ'ye ili kin1/10.000 ölçekli paftalarda belirtilen sit sınırları içerisinde AOÇ mülkiyetinde iken el de i tiren ancak do al ve tarihi sit sınırları içerisinde kalan ve mevcut AOÇ arazileri ile mekansal bütünlük gösteren Türk Traktör Fabrikası, Çimento Fabrikası, Fi eksan, Tekel Bira Fabrikası, M TA , T GEM, TZDK gibi kullanımların yer aldı ı alanların “Uzun Dönem Kaldırılması Dü ünülen Alanlar“ olarak düzenlendi i ve yine Kurulun 07.05.1998 gün ve 5742 sayılı kararıyla da sit alanı derecesinin I. Derece Do al ve Tarihi Sit alanı olarak belirlendi i, dava konusu planda düzenlenen Mevcut Sanayi- Depolama Tesis Alanları (Uzun Dönemde Kaldırılması Dü ünülen Alanlar) plan kararının; ileriye dönük bir öngörü oldu u, malik kurumun bilgi ve görü leri di nda da ıtma olmadı ı gibi kendi mülklerindeki tasarruf haklarının devammesine de engel bulunmadı ı, ancak mevcut tesislerin ekonomik ömrünü doldurmasını takiben alanın AOÇ bölgesiyle kullanım bütünlü ünün sa lanmasının hedeflendi i, ilgili maliklerin de bahse konu plan notunun mülkiyetlerini korumadı ı gerekçesiyle idare aleyhine iptal davası açtıkları, Ankara kent trafi ini önemli ölçüde rahatlatacak olan ayrıca daha önce iptal edilen planla ilgili Bilirki i Raporunda da belirtilen olumlu görü ler do rultusunda, metropolitan alan kentsel ula ım sistemini olu turan ana trafik yolları ile raylı toplu ta ım a ının yeni plana aynen i lendi i, dava dilekçesi incelendi inde, davacıların AOÇ alanlarının rekreasyon alanı mı yoksa tarım alanı mı olarak planlanması gerekti ine karar veremediklerinin görüldü ü, yeni planla açılacak yolların alanı parçaladı ı iddia edilmesine kar ın, davacı taraflarca her iki durumda da düzenlenen bu alanlara ula ımın nasıl sa lanaca ının ve bu alanların nasıl servis alaca ının da çözümünün sunulması gerekti i,AOÇ alanlarına ili kin sit sınırları ile mülkiyet sınırlarının uyumsuzlu unun giderilmesi hususunun idarelerinin yetki ve sorumlulu unda olmadı ı, dava konusu planın alt ölçekli 1/1000 ölçekli uygulama imar planları ve kentsel tasarım projelerini yönlendirmesi açısından mekansal i lev/kullanım ula ım ba lantıları ile ilgili ana kararları içeren kavramsal tasarım ve fikir projesi ba lamında temel “çerçeve plan” niteli inde ele alındı ı, plan ile düzenlenen Park ve Rekreasyon alanları ba ta olmak üzere di er tüm kullanımların içerisinde öngörülen kullanımlar ve yapıla ma ko ullarının plan notlarında da belirtildi i gibi alt ölçek planlarla ve kentsel tasarımla belirlenece i, dava konusu planın plan notlarının 14. maddesi hükmü do rultusunda 1/1000 ölçekli uygulama projesi yalnızca AOÇ Yeni Çiftlik Bulvarı güzergahına ait oldu u, ve iddiaların aksine bu projenin farazi olarak uygulama yapılmasına mahal verilmeyecek bir ekilde koordinatları i lenmi halihazır haritalar üzerine çizildi i, planla düzenlenen di er tüm yol vb. teknik altyapı alanlarının ise alt ölçekli planların hazırlanması suretiyle uygulamaya konulaca ı, davaya konu planlama alanının yakla ık 5500 hektar olması nedeniyle etap notu art oldu u, ancak alanın %60'ının

T.C.

ANKARA

5. DARE MAHKEMES

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

Tarım Alanı ve a açlandırılmı alan olarak düzenlenmesi nedeniyle bu ölçekte etaplama yapılmamı oldu u, anılan imar planı planaçıklama raporu eki 1/1000 ölçekli Ula ım Uygulama Projesi öncelikli olarak planla birlikte onaylandı ı ve alt ölçek planlama süreci imar ada ve parselleri ya da kurumların belirleyecekleri ihtiyaç alanlarına göre etaplanarak kamunun öncelikli ihtiyaçları do rultusunda devam ettirilece i,Planda düzenlenen “Tarihi Çekirdek Alanı” ifadesinin bu planla olu turulan yeni bir kavram olmadı ı, Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu’nun 20.07.1993 gün ve 3097 sayılı kararı ile uygun görülen AOÇ Sit Alanlarına ili kin 1/10.000 ölçekli Sit Sınırları Paftasında zaten bulundu u, bu alan içerisinde öngörülen kullanımların dava konusu planın Plan Açıklama raporunda da gayet açık ve net olarak belirtildi i, bu alan içerisinde planla düzenlenen di er kullanımlarda “ticari aktivite” adı altında yeni bir düzenleme getirilmedi i, plan notlarının 7. maddesinde önerilen hükmün sit alanı içinde de il dı nda kalan alanlar için öngörüldü ünün davacılarca gözardı edildi i, 11 nolu plan notunda öngörülen hükmün yine Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu’nun 20.07.1993 gün ve 3097 sayılı kararı ile uygun görülen AOÇ Sit Alanlarına ili kin 1/10.000 ölçekli Sit Sınırları paftasında bulundu u, bu kullanım kararı ile malik kurumun bilgi ve görü leri dı nda dayatma olmadı ı gibi kendi mülklerindeki tasarruf haklarının devam etmesine bir engel de olu turulmaması ve mevcut tesislerin ekonomik ömrünü doldurmasını takiben malikin i kolu de i ikli i talebi halinde; mevcut kullanımların dönü erek AOÇ bölgesiyle kullanım bütünlü ünün sa lanmasının hedeflendi i, 13 ve 14 nolu plan notlarında öngörülen hükümlerin kesinlikle AOÇ’ye ait korunması gerekli yapı alan vb. kullanımların aleyhine olmadı ı, 15 nolu plan notunda getirilen ko ulun mülkiyet sahibi olan AOÇ Müdürlü ü’nün talebi do rultusunda plana eklendi i, 16. nolu notta hükmün son derece açık oldu u, 1992 sonrası yapılan yapıları yasalla tırmak gibi bir sonuç çıkarılamayaca ı, 17 nolu notta alanın %80’inin tarımsal üretim için uygun oldu unun vurgulanmasına kar ın Ankara Valili i Tarım l Müdürlü ü’nün 14.07.2008 gün ve 3228-14289 sayılı AOÇ mülkiyetindeki alanların yalnızca 754 hektarlık yani yakla ık %25’lik kısmının mutlak tarım alanı niteli i ta ıdı na yönelik görü ünün oldu u, bahse konu olan plan notunun bu ekilde olu tu u nedenleriyle davanın reddi gerekti i savunulmaktadır.

KÜLTÜR VE TUR ZMBAKANLI I SAVUNMASININ ÖZET : Hazırlanan planların ilk olarak Ankara Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Bölge Kurulu’nun 09.06.2010 gün ve 5132 sayılı kararı ile de erlendirilerek ara karar hükmünde bir karar alındı ı, bu karar do rultusunda gerekli eksikliklerin tamamlanarak konunun yeniden sunulması üzerine Ankara Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Bölge Kurulu’nun 02.07.2010 gün ve 5213 sayılı kararı alınarak hazırlanan 1/10.000 ölçekli Koruma Amaçlı Nazım mar Planı, 1/10.000 ölçekli Ula ım masası, Plan Açıklama Raporu ve Rapor Eki 1/1.000 ölçekli Ula ım Uygulama Projesi do al ve tarihi sit sınırının 1993 tescil tarihli sit sınırları esas alınmak kaydıyla uygun bulundu u, söz konusu kurul kararı ile uygun bulunan 1/10.000 ölçekli Koruma Amaçlı Nazım mar Planı’nın, uygulamaya yönelik olarak hazırlanan Uygulama mar Planı

T.C.

ANKARA

5. DARE MAHKEMES

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

niteli inde olmayan bir plan oldu u, Atatürk Orman Çiftli i arazisi üzerinde uygulamaya geçilebilmesi için bu alanların etaplar halinde alt ölçekli uygulama imar planlarının hazırlanması gerekti i, ancak henüz bu a amaya gelinmemi oldu u, alan için herhangi bir yapıla ma artı veya tam bir kullanım kararı getirilmemi olan bu üst ölçekli planlarla ilgili olarak yapılan itirazların ne amaçla yapıldı mın anla ılamadı ı, dava konusu planda, Mevcut Sanayi ve Depolama Tesis Alanları, plan açıklama raporu ve plan notlarından anla ılaca ı üzere Ankara Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kurulu'nun 20.07.1993 gün ve 3097 sayılı kararı ile uygun görülen AOÇ alanlarına ili kin 1/10.000 ölçekli sit paftasında "Uzun Dönemde Kaldırılması Dü ünülen Alanlar" olarak tanımlanan ve AOÇ bütününde öngörülen i levlerle uyumlu olacak ekilde mülkiyet yapısı korunmak kaydıyla uzun vadede kaldırılarak AOÇ'ye geri kazanımı sa lanacak alanlar oldu u, AOÇ'nin Atatürk'ün mirası olarak hazineye devrinden sonra zaman içerisinde mülkiyeti bir ekilde AOÇ dı na çıkmı bu alanlar üzerinde in a edilmi yatırımların tümünün bir anda kaldırılarak AOÇ'nin i levi ile uyumlu birer alan haline getirilmesinin imkansız oldu u ve bu alanlarda mevcut i lev çe itlili inin ortada oldu u, bu nedenlerle tüm bu alanların kendilerine özgü alt ölçekli planlar ile AOÇ i levine uygun alanlar haline getirilmeleri yönünde karar alındı ı, dava konusu plan, I. Derece Do al ve Tarihi Sit Alanı olarak belirlenen alana ili kin Koruma Amaçlı Nazım mar Planı ile birlikte sit alanı dı nda bulunan Atatürk Orman Çiftli i mülkiyetindeki alanlara ait Nazım mar Planını içerdi i, I. Derece Do al ve Tarihi Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım mar Planı, Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 02.07.2010 gün ve 5213 sayılı kararıyla "do al ve tarihi sit sınırının 1993 tescil tarihli sit sınırı esas alınmak kaydı" ile uygun bulundu u, sit alanı dı ndaki bölümlere ait nazım imar planı Koruma Bölge Kurulu tarafından de erlendirilmemi oldu u, dava dilekçesinde bahsi geçen "Park-Kültür ve Rekreasyon Alanı" olarak belirtilen alanın sit sınırı dı nda bulunmakta oldu u, Nazım mar Planı içerisinde yer alan bu ve benzeri kullanımlar için Koruma Bölge Kurulu tarafından inceleme ve de erlendirme yapılmadı ı, söz konusu Kurul Kararı ile uygun bulunan planların henüz Koruma Amaçlı Nazım mar Planı oldu undan alan ile ilgili olarak alt ölçekli Koruma Amaçlı Uygulama mar Planları hazırlanmadan herhangi bir uygulama yapılamayaca ı, bu nedenle alanda bir uygulama yapılmasının imkansız oldu u nedenleriyle davanın reddi gerekti i savunulmaktadır.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLI I SAVUNMASININ ÖZET : Husumet mevkiinden çıkartılmaları gerekti i, dava konusu i lemin hukuka uygun oldu u, davanın reddi gerekti i savunulmaktadır.

MÜDAH L (BA BAKANLIK) D LEKÇES N N ÖZET : Dava konusu planın hukuka ve mevzuata uygun oldu u, davaya konu 1/10.000 ölçekli Koruma Amaçlı Nazım mar Planının uygulamaya yönelik olarak hazırlanan uygulama imar planı niteli inde olmayan bir plan oldu u, AOÇ arazisi üzerinde uygulamaya geçilebilmesi için bu alanlarda etaplar halinde 1/5.000 ölçekli Nazım mar Planlarının ve Uygulama mar Planlarının hazırlanmasının

T.C.

ANKARA

5. DARE MAHKEMES

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

gerekmekte oldu u, ancak henüz bu a amaya gelinmedi i, davaya konu planla söz konusu alan için herhangi bir yapıla ma veya tam kullanım kararı getirilmemi oldu u, plan notları ile getirilen düzenlemelerin hukuka uygun oldu u, davacıların iddialarının yersiz oldu u, dava konusu planın, ehircilik ilkelerine, planlama esaslarına, kamu yararına ve mar ile Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Mevzuatına uygun olarak hazırlandı ı, davanın hukuki dayanaktan yoksun oldu u ve reddi gerekti i belirtilmektedir.

MÜDAH L (TÜRK YE BÜYÜK M LLET MECL S) D LEKÇES N N ÖZET :

Davanın reddi gerekti i savunulmaktadır.

TÜRK M LLET ADINA

Karar veren Ankara 5. dare Mahkemesi'nce duru ma için önceden belirlenip taraflara tebli edilen 10.07.2015 gününde yapılan duru maya TBMM ve ehir Plancıları Odası (Ankara ubesi'ni) temsilen gelen olmadı ı, davacı TMMOB Peyzaj Mimarları Odası ve davacı TMMOB Çevre Mühendisleri Odası vekili Av. Emre Baturay Altınok'un, davacı TMMOB Mimarlar Odası (Ankara ubesi) vekili Av. Gökçe Bolat'ın, davacı TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası vekili Av. Özge Çınaro lu'nun, davacı Ankara Barosu Ba kanlı ı vekili Av. Sinem Do an'ingeldi i, davalı Ankara Büyük ehir Belediye Ba kanlı ı'nı temsilen Av. Candan I ık'ın, davalı Kültür ve Turizm Bakanlığı ı'nı temsilen Hukuk Mü aviri Sema Baydar'ın, davalı Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ı'nı temsilen Hukuk Mü aviri Ramazan riboy ve Emine Ba lar'ın, müdahil Ba bakanlık'ı temsilen Hukuk Mü aviri Güray Özsu'nun geldi i görölmek suretiyle usulüne uygun olarak yapılan duru ma sonrasında davacıların Anayasa'ya aykırılık itirazı ile Ankara Barosu Ba kanlı ı'nın dava ehliyetine yönelik olanlar dı ındaki di er usuli itirazlar yerinde görölmeyerek i in gere i görü üldü.

Dava, Tarım ve Köyi leri Bakanlığı ı'nın 21.05.2010 gün ve 4035 sayılı, Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 02.07.2010 gün ve 5213 sayılı kararıyla uygun görölen 1/10000 ölçekli Atatürk Orman Çiftli i Alanları Nazım mar Planı ve I. Derece Do al ve Tarihi Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım mar Planı, 1/10000 ölçekli ula ım eması ve 1/1000 ölçekli Ula ım (Yol-kav ak vs) Uygulama Projesinin kabul edilmesine ili kin Ankara Büyük ehir Belediye Meclisi'nin 13.08.2010 gün ve 2494 sayılı i leminin iptali istemiyle açılmış tır.

Davanın Ankara Barosu Ba kanlı ı açısından incelenmesinden,

2577 sayılı dari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinin (a) fıkrasında, idari davaların idari i lemler hakkında yetki, sebep, ekil, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılaca ı belirtildikten sonra ilk inceleme konularının belirlendi i 14. maddenin 3/c bendinde dilekçenin ehliyet yönünden inceleneye i, 15. maddenin 1/b bendinde ise bu hususta kanuna aykırılık görölmesi halinde davanın reddedilece i hükme ba lanmı tır.

Söz konusu maddede yer alan ve iptal davasının sübjektif ehliyet ko ulu olan "menfaat ihlali" doktrin ve içtihatlarda dava konusu i lemlerle davacı arasında kurulanki isel,

T.C.

ANKARA

5. DARE MAHKEMES

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

me ru, güncel bir menfaat ili kisi olarak tanımlanmaktadır. Menfaatinki isel ve me ru olması için hukukibir durumdan ortaya çıkması gerekir. Sözü edilen menfaat ili kisinin varlı ı ve sınırlarıher olayda yargı yerince uyu mazlı ın niteli ine görebelirlenmektedir.

Kamu kurumu niteli indeki meslek kurulu larının genel nitelikteki düzenleyici i lemlere kar ı sadece kurulu kanunlarında gösterilen amaçları do rultusunda dava açma ehliyeti bulunmaktadır. Nitekim konuyla ilgili yasal düzenlemelerde de bu kurulu ların amaçları dı ında faaliyette bulunamayacakları açık bir biçimde yer almı ır.

Di er taraftan, 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 4667 sayılı Yasa ile de i ik 76.maddesinde; Barolar avukatlık mesle ini geli tirmek, meslek mensuplarının birbirleri ve i sahipleri ile olan ili kilerinde dürüstlü ü ve güveni sa lamak; meslek düzenini, ahlakını, saygınlı ını, hukukun üstünlü ünü, insan haklarını savunmak ve korumak, avukatların ortak ihtiyaçlarını kar ılamak amacıyla tüm çalı maları yürüten, tüzel ki ili i bulunan, çalı malarını demokratik ilkelere göre sürdüren kamu kurumu niteli inde meslek kurulu u olarak tanımlanmı , yine aynı Yasanın Baro Yönetim Kurulunun görevlerinin sayıldı ı 95. maddesinin 21. bendinde de, yönetim kurulunun, hukukun üstünlü ünü ve insan haklarını savunmak, korumak ve bu kavramlara i lerlik kazandırmakla görevli oldu u belirlenmi tir.

Bu durumda, Avukatlık Kanununun 76. maddesinde sayılan baroların görevleri gözönünde bulunduruldu unda, dava konusu uyu mazlıktaki gibi, bir alanda planlama kararlarının belirlenmesine ili kin plan de i ikli inin davacı Baronun do rudan tüzel ki ili ini, hak ve menfaatlerini etkilemedi i; anılan yasa maddesinin de davacıya hukuken böyle bir hak tanımıyaca ı açık oldu undan, dava konusu i lemle **Ankara Barosu Ba kanlı ının menfaat ili kisi bulunmadı ı sonucuna ula ılmı tir.**

3194 sayılı mar Kanunu'nun 5. maddesinde; "Nazım mar Planı; varsa bölge veya çevre düzeni planlarına uygun olarak halihazır haritalar üzerine, yine varsa kadastral durumu i lenmi olarak çizilen ve arazi parçalarının; genel kullanı biçimlerini, ba lıca bölge tiplerini, bölgelerin gelecekteki nüfus yo unluklarını, gerekti inde yapı yo unlu unu, çe itli yerle me alanlarının geli me yön ve büyüklükleri ile ilkelerini, ula ım sistemlerini ve problemlerinin çözümü gibi hususları göstermek ve uygulama imar planlarının hazırlanmasına esas olmak üzere düzenlenen, detaylı bir raporla açıklanan ve raporuyla beraber bütün olan plan" olarak "Uygulama mar Planı ise tasdikli halihazır haritalar üzerine varsa kadastral durumu i lenmi olarak nazım imar planı esaslarına göre çizilen ve çe itli bölgelerin yapı adalarını, bunların yo unluk ve düzenini, yolları ve uygulama için gerekli imar uygulama programlarına esas olacak uygulama etaplarını ve di er bilgileri ayrıntıları ile gösteren plan" olarak tanımlanmı tir.

5216 sayılı Büyük ehir Belediyesi Kanunu'nun Büyük ehir Belediyelerinin Görev ve Yetkilerinin belirlendi i 7. maddesinin (b) fıkrasında; " Çevre düzeni plânına uygun olmak kaydıyla, büyük ehir belediye ve mücavir alan sınırları içinde 1/5.000 ile 1/25.000 arasındaki her ölçekte nazım imar plânını yapmak, yaptırmak ve onaylayarak uygulamak; büyük ehir içindeki belediyelerin nazım plâna uygun olarak hazırlayacakları uygulama imar plânlarını, bu

T.C.

ANKARA

5. DARE MAHKEMES

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

plânlarda yapılacak de i iklikleri, parselasyon plânlarını ve imar ıslah plânlarını aynen veya de i tirerek onaylamak ve uygulanmasını denetlemek; nazım imar plânının yürürlü e girdi i tarihten itibaren bir yıl içinde uygulama imar plânlarını ve parselasyon plânlarını yapmayan ilçe ve ilk kademe belediyelerinin uygulama imar plânlarını ve parselasyon plânlarını yapmak veya yaptırmak" hükmüne yer verilmi tir.

5659 sayılı Atatürk Orman Çiftli i Müdürlü ü Kurulu Kanunu'na 5524 sayılı Kanunun 1. maddesi ile eklenen Ek Madde 1'de; "24/3/1950 tarihli ve 5659 sayılı Atatürk Orman Çiftli i Müdürlü ü Kurulu Kanunu hükümleri uyarınca, bu maddenin yürürlü e girdi i tarihte Atatürk Orman Çiftli i dahilinde bulunan arazilerle ilgili olarak Tarım ve Köyi leri Bakanlığı nın uygun görü ü ile Ankara Büyük ehir Belediyesi ilgili mer'i mevzuat uyarınca öncelikle üst ölçekli plan ve koruma amaçlı imar planı ve bunlara uygun her türlü imar planlarını yapmaya ve yaptırmaya yetkilidir. Bu Kanunun yürürlü e girdi i tarihe kadar üçüncü ahıslarla Atatürk Orman Çiftli i arasındaki hukukî ihtilafların çözümü için imar planlarının uygulanmasında sınırları dolayısıyla müstakil ada ve parsel yapılamayan Atatürk Orman Çiftli ine ait araziler, imar uygulamalarında bütünlük sa lanması açısından mülkiyet hakkını azaltmamak ve herhangi bir de er kaybına sebebiyet vermemek kaydıyla, hukukî ihtilafların oldu u plan bölgesindeki ada ve parsellerde toplanabilir.

Tarım ve Köyi leri Bakanlığı nın uygun görü ü ile imar planlarına uygun olmak artı ile yol, meydan, alt geçit, üst geçit ve raylı toplu ta ım araçları, yer altı tünelleri ve yer altı hizmetleri için gerekli arazi ile dere ıslahı yapılması planlanan araziler üzerinde, kamu yararı ve hizmetin gerekleri dikkate alınmak suretiyle bedelsiz olarak Ankara Büyük ehir Belediyesi lehine intifa hakkı tesis edilir.

Tarım ve Köyi leri Bakanlığı nın uygun görü ü ile Atatürk Orman Çiftli i arazilerinin onaylı imar planlarında görülen hayvanat bahçesi 10 yılı a mamak üzere herhangi bir ekilde Tarım ve Köyi leri Bakanlığı ve Atatürk Orman Çiftli i tüzel ki ili ine bir külfet ve yükümlülük getirmemesi kaydı ile Atatürk Orman Çiftli i Müdürlü ü ile Ankara Büyük ehir Belediye Ba kanlı ı arasında yapılacak bir protokolle Ankara Büyük ehir Belediyesi lehine intifa hakkı tesis edilebilir. Tarım ve Köyi leri Bakanlığı nın uygun görü ü üzerine Hayvanat Bahçesi içerisindeki i letmeler tahsis amacına uygun olarak Büyük ehir Belediyesi tarafından üçüncü ahıslara kiraya verilebilir.

Büyük ehir Belediyesine tahsis edilen araziler, Büyük ehir Belediyesince hiçbir ekilde maddede belirtilen amaçlar dı nda kullanılamaz. Yukarıdaki fıkralarda belirtilen amaca aykırı kullanımlara te ebbüsün ve/veya kullanımın tespiti halinde bu arazilerin intifa ve/veya i letme hakkı Atatürk Orman Çiftli i Müdürlü üne derhal iade edilir.

Atatürk Orman Çiftli i arazileri üzerinde konut, ticaret ve sanayi amaçlı yapıla ma yapılamaz." hükmü düzenlenmi tir.

Dosyanın incelenmesinden, Tarım ve Köyi leri Bakanlığı nın 21.05.2010 gün ve 4035 sayılı, Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 02.07.2010 gün ve 5213 sayılı kararıyla uygun görülen 1/10000 ölçekli Atatürk Orman Çiftli i Alanları Nazım

T.C.

ANKARA

5. DARE MAHKEMES

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

mar Planı ve I. Derece Do al ve Tarihi Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım mar Planı, 1/10000 ölçekli ula ım eması ve 1/1000 ölçekli Ula ım (Yol-kav ak vs) Uygulama Projesinin dava konusu i lem ile kabul edilmesi üzerine görülmekte olan davanın açıldı ı anla ılmaktadır.

Olayda, bakılan davanın konusunu te kil eden plan de i ikliminin ehircilik ilkeleri, planlama esasları, kamu yararı ve hizmet gereklerine uygun olup olmadı ının saptanması amacıyla Mahkememizin 18.05.2011 günlü ara kararı ile uyu mazlık konusu yerde ke if ve bilirki i incelemesi yapılmasına karar verilmi olup, icra edilen ke if sonucu düzenlenen **26.12.2012 tarihli raporda özetle**, *2023 Ba kent Ankara Nazım mar Planı Açıklama Raporunda, Atatürk Orman Çiftli i'nin kentin havalandırma koridoru özelli ini ta ıyan arazi toplulu u içerisinde yer aldı ı, kent içindeki açık ye il alan sisteminin en önemli ve en büyük parçasını olu turdu unun vurgulandı ı; uyu mazlık konusu planda, arazi kullanı larını tanımlamada birbiriyle çeli en ve çift lejant getirilen alanların bulundu u, "Tarımsal Üretim Alanı ve A açlandırılacak Alan" ba lı ı ile tanımlanan alanlar a açlandırıldı ında, tarımsal üretim alanından bahsetmenin mümkün olmayaca ı; halihazırda mevcut sanayi ve depolama alanlarını arazi kullanım kararı olarak kabul etti i, söz konusu sanayi ve depolama tesislerinin ne zaman kaldırılaca ı ve kaldırıldıktan sonra yüklenece i yeni i levi tanımlama konusunda yetersiz kaldı ı; mevcut sanayi alanlarına bitişik, Tarımsal Üretim Alanı ve A açlandırılacak Alan kullanımlarının yer aldı ı, bu yakla ımın, planlama esaslarına uygun olmadığı, alanın öncelikle tarım potansiyeli açısından de erlendirilmesi gerekti i; A açlandırılmı Alan, Park ve Rekreasyon Alanı kullanımının içi doldurulması gereken kullanımlar oldu u, bu tanımın da çift kullanımı beraberinde getirdi i, A açlandırılmı Alanların rekreasyon potansiyeline göre de erlendirilerek rekreasyona açılması gereken bölümlerinin belirlenmesi gerekti i; planların hazırlanması sürecinde, alanın özellikle I. Derece Do al ve Tarihi Sit Alanı ilan edilmesi amacına yönelik olarak mutlaka korunması gereken öğelerin tespit edilmesi ve alanı olumsuz etkileyen i lev ya da kullanı ların da tespit edilerek bunların kaldırılmasına yönelik plan kararlarının üretilmesi gerekti i, 1/10000 Ölçekli Ula ım eması ve 1/1000 Ölçekli Ula ım (Yol-Kav ak vs) Uygulama Projesine ili kin olarak ise; Ankara için bütüncül kararları içeren Ula ım Ana/Master Planı olmadan 1/25000 ölçekli 2023 Ba kent Ankara Nazım mar Planı kararlarına aykırı olarak, Metropolitan Alan içinde Ula ım Kademelenmesi açısından 1. Derece trafik yolu olan yolları plan kararı olarak önerdi i, 1/10000 Ölçekli Ula ım eması ve 1/1000 Ölçekli Ula ım (Yol-Kav ak vs) Uygulama Projesi ile Atatürk Orman Çiftli i alanı içinden geçirilen do u-batı yönündeki Yeni Çiftlik Bulvarı ve Ba lantı Yolları ve kuzey-güney yönündeki yollar 40-50 metre olup 1. Derece trafik yolları ve kav akları oldu u, söz konusu yolların Atatürk Orman Çiftli i arazisinin tarım için en verimli olan, Ankara Çayının olu turdu u vadi tabanından ve çaya paralel ve yer yer çay yata ı içinden denebilecek güzergah seçilerek geçirilmesinin Atatürk Orman Çiftli inin çiftlik i letmesi olarak gelece e ta inmasını olumsuz etkileyece i, tarım arazilerinin Yasa gere i korunması gerekti i, kent merkezini stanbul ve Eski ehir illerine ba layan batı ve güneybatı yönlerinde Atatürk Orman Çiftli i sınırlarında 1. Derece trafik yollarının mevcut oldu u, dava konusu planla önerilen*

T.C.

ANKARA

5. DARE MAHKEMES

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

yeni yolların zaten azalmı olan Atatürk Orman Çiftli i alanlarının daha da azalmasına ve Çiftlik üzerinde de i ik tasarruflar için baskılar olu turulmasına neden olaca 1, sonuç olarak, dava konusu planların ehircilik ilkeleri, planlama esasları ve kamu yararına uygun olmadı 1, 1/25000 Ölçekli Nazım mar Planına içerik ve alan kullanımını açısından uygun olmadı 1, tarihi ve do al sit alanlarının Yasada ve ilke kararlarında belirtilen ko ullara göre korunmadı 1, bu alanların Atatürk Orman Çiftli i'nin tarihsel kimli i ve amacına uygun olarak düzenlenmedi i hususlarına yer verildi i görülmektedir.

Bununla birlikte, söz konusu rapora taraflarca yapılan itirazlarda özetle; sit alanlarının tespitinin ilgili koruma kurullarının kararı ile yapıldı 1, dava konusu plan gibi "koruma amaçlı imar planlarının" ise sadece sınırların i lendi i ve sit kararının derecesine göre yer alabilecek kullanım ve yapıla ma ko ullarının tespit edildi i, yine kurul kararı onayından geçen imar planları oldu u, ayrıca dava konusu planın 1/10000 ölçe i ile lekesele ifadelerden ibaret oldu u, uygulama detayı içermedi i, 1. Derece Do al ve Tarihi Sit Alanlarının sınırı itibariyle bir bütün olarak tescil edildi i, sit alanı içinde ayrıca korunacak alan gibi bir detaydan bahsetmenin mümkün olmadı 1, Atatürk Orman Çiftli i mülkiyetinin 5659 sayılı Atatürk Orman Çiftli i Müdürlü ü Kurulu Kanunu ile koruma altında oldu u, Kanunla korunan bir alanın imar planıyla azaltılmasının mümkün olmadı 1, bütün yolların ve kullanımların Atatürk Orman Çiftli i mülkiyetinde oldu u, bunlar üzerinde 5659 sayılı Yasada öngörüldü ü üzere intifa hakkı tesis edilece i, Yasada yer alan "Atatürk Orman Çiftli i Kanunundaki bu alanlarda konut, ticaret ve sanayi yer alamaz." düzenlemesinin raporda dikkate alınmadı 1, 1983 yılında onaylanan Ankara Kenti Ula ım Ana Planı 2025 yılı projeksiyonlu oldu undan bugün itibariyle yürürlükte oldu u, dolayısıyla Ankara'nın üst ölçekli ula ım planının mevcut oldu u, kentin ula ım ihtiyaçları do rultusunda Çiftlik arazisi içinden alternatif bir güzergah olu turulması zorunlulu u do du u, i lemlerin yürürlükteki 2023 Ba kent Ankara (1/25000) Nazım mar Planı do rultusunda yapıldı 1, 1/10000 Ölçekli Ula ım eması ve 1/1000 Ölçekli Ula ım Uygulama Projesinin 1/25000 ölçekli plan ile bire bir uyumlu oldu u, mevcut sanayi tesislerinin alanın bütünlü ünü bozdu u bilindi inden, tesislerin "Uzun Dönemde Kaldırılması Dü ünülen Alan" olarak i aretlendi i, Plan Açıklama Raporunda, Mevcut Sanayi-Depolama Tesis Alanları olarak adlandırılan Uzun Dönemde Kaldırılması Dü ünülen Alanlar için, bu alanlarda mevcut yapı ve tesislerin ekonomik ömürlerini tamamlamalarını müteakip, ülke ekonomisine katkıları, ulusal savunma sanayi için önemleri ve özel hukuki statüleri göz önüne alınarak, 1/25000 Ölçekli 2023 Ba kent Ankara Nazım mar Planında öngörülen yeni alanlara, ilgili kurum ve kurulu larla ta ınma stratejisi ve yöntemlerinin belirlenece i, bu alanlardaki uygulamanın, mevcut yapıların tescil özellikleri, yapıla ma ko ulları, do al ve fiziki veriler dikkate alınarak alt ölçekli koruma amaçlı imar planlarına göre yapılaca ının belirtildi i, dolayısıyla planın bu tesisler için yetersiz kalmadı 1, sanayi alanı olarak plana i lenmedi i, mevcut sanayi tesislerinin faaliyetlerinin kısıtlanmasının Anayasa'ya aykırı olaca 1, biriki ilerce sanayi alanı olarak belirtilen alanın, plan üzerinde "Uzun Dönemde Kaldırılması Dü ünülen Alan" olarak tespit edildi i, Atatürk Orman

T.C.

ANKARA

5. DARE MAHKEMES

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

Çiftli i'ne ait olmayan üretim tesislerinin dava konusu plan onaylanmadan önce de tarım alanları ile iç içe oldu u, raporda, tarım ve sanayinin bir arada olamayaca ı hususunun gerekçelerine yer verilmedi i, yol güzergahının tarım alanlarından, Ankara Çayı ve vadi tabanından geçmedi i, aksine yolun demir yolu hattı paralelinde, hafriyat alanı ve fiilen bugüne kadar kullanılan yol güzergahlarından geçti i, dere yata ının hiç bir noktasından geçmedi i hususlarının vurgulandı ı görülmektedir.

Mahkememizce bilirki i raporu ve rapora yapılan itirazlar birlikte de erlendirilmi , 22.02.2013 günlü ara kararı ile mahallinde ikinci kez ke if ve bilirki i incelemesi yaptırılmasına karar verilmi , yeniden olu turulan bilirki i heyetince 20.05.2013 tarihinde yapılan ke if ve bilirki i incelemesi sonucu düzenlenen ve Mahkememiz kayıtlarına **26.11.2013 tarihinde giren bilirki i raporunda özetle;** Atatürk Orman Çiftli i alanında günümüze kadar olan durum ve planlama süreci;Atatürk Orman Çiftli i'nin, Mustafa Kemal Atatürk'ün ahsi mal varlı ı olarak özel ki ilerden satın alınmak suretiyle 1925 yılında Ankara'da kuruldu u, 5.5.1925 tarihinde 20 bin dekar olarak ba ladı ı, daha sonra Balgat, Etimesgut, Çakırlar, Macun, Güvercinlik, Tatar, Ya murbaba gibi arazilerin satın alınması ile 52 bin dekara ula tı ı, AOC, bizzat Mustafa Kemal Atatürk tarafından 13 yıl i letildi i, Mustafa Kemal Atatürk tarafından 11.6.1937 tarihinde tasarrufu altında bulunan ve ahsi mal varlı ı olan Atatürk Orman Çiftli i arazisinin artlı olarak hazineye ba ı landı ı, ba ı senesinde “ *çiftliklerin yerine göre arazi ıslah ve tanzim etmek, muhitlerini güzelle tirmek, halka gezecek, e lenecek ve dinlenecek sıhhi yerler, hilesiz ve nefis gıda maddeleri temin etmek, bazı yerlerde ihtikarla fiili ve muvaffakiyetli mücalede bulunmak gibi hizmetleri de bulunmak zikre ayandır. Bünyelerinde metanetine ve muvafakiyetlerinin temelini te kil eden geni çalı ma ve ticari esaslar dahilinde idare edildikleri ve memleketin mıntıklarında da mümessilleri tesis edildi i takdirde tecrübelerini müspet i sahasından alan bu müesseselerin ziraat usullerini düzeltme istihsalatı artırma ve köyleri kalkındırma yolunda devletçe alınan ve alınacak tedbirlerin hüsnü, intihap ve iktisabına birar amil ve mesnet olacaklarına kani bulunuyorum ve bu kanaatle tasarrufumdaki bu çiftlikleri bütün tesisat, hayvan ve demirba ları ile beraber hazineye hediye ediyorum*” ekinde vasiyette bulunuldu u, bu do rultuda da 11.05.1938 günü resmi senette akit tablosu düzenlendi i, AOC'nin Hazineye ba ı lanmasından sonra di er çiftliklerle birlikte örnek i letmeler halinde geli meler sa lanması amacıyla tarımsal bir devlet te ekkülü kurulması kararı verildi i ve Atatürk Orman Çiftli i Devlet Ziraat letmeleri Kurumuna devredildi i, ancak, 1938-1950 arası dönemde “Devlet Ziraat letmeleri Kurumu dare Meclisi” kararıyla çiftlik arazisinin amaç dı ı kullanımının yolu açıldı ı, 1938-1950 yılları arasında çiftli in 7372 dekar arazisinin de i ik yöntemlerle çe itli kurulu lara da ıtıldı ı, çiftli in korunması ve ya anan hızlı arazi kayıplarının önlenmesi amacıyla, 25.03.1950 tarihinde 5659 sayılı “Atatürk Orman Çiftli i Kurulu Kanunu” çıkartıldı ı, bu Kanun ile çiftli in yeni bir statüye kavu tu ve Tarım ve Köy leri Bakanlı ı'na ba lı bir tüzel ki ilik olarak devam etti i, Bu kanununun 10. maddesinin 1. fıkrasında “ Atatürk Orman Çiftli i'nin bu kanunun yayımı

T.C.

ANKARA

5. DARE MAHKEMES

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

tarihindeki sınırları içinde bulunan gayrimenkullerin gerçek veya tüzel kişilere devir ve temlik ve kamulaştırılması özel bir kanunla izin alınmasına bağlıdır.” hükmü ile ikinci fıkrasında “Bu Kanunun yayımı tarihinden önce resmi daire ve tekküllere, Devlet Ziraat İşletmeleri Kurumu, Daire Meclisi kararı ve Tarım Bakanlığı’nın muvafakatiyle satılan takarrür etmiş gayrimenkuller hakkında yukarıdaki fıkra hükmü uygulanmaz.” denilmekle istisna getirildiği ve kanun öncesinde satılan arazilerin durumu için yasal dayanak oluşturuldu. 5659 sayılı Yasanın 10. maddesine göre çıkarılan 6000, 6238, 6947, 7310 sayılı yasalar ile Atatürk Orman Çiftliği arazisinin tarımdışı kullanıma açılması, 1976 yılında çıkarılan 2015 ve 1983 yılında çıkarılan 2823 sayılı yasalar çerçevesinde toplam 14541 dekar çiftlik alanının daha önce itli kurullara satılması, ayrıca, mahkeme kararı ile önce itli şahıslara verilen arazilerle de AOC arazisinin daraltılması, diğer taraftan 27.11.1994 tarihinde çıkarılan 4046 sayılı “Özelleştirme Uygulamalarının Düzenlenmesine ve Bazı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” çerçevesinde özelleştirilen ve çiftlik arazisinden özel kanunlarla yer verilen, Sümerbank, Tekel Genel Müdürlüğü ve Zirai Donatım Kurumu gibi kurulların çiftlikte almış olduğu bu arazilerin de özel sahiplerine eline geçtiği, böylelikle, Atatürk Orman Çiftliği arazileri içinde özel mülkiyet alanları meydana geldiği, 2005 yılı sonu itibarı ile, çiftlik arazilerinde ortaya çıkan arazi kaybının 2.078 dekar olduğu ve bu miktarın Mustafa Kemal Atatürk’ün vasiyeti ile hazineye hediye etmiş olduğu arazinin %42’sine eşit olduğu, Atatürk Orman Çiftliğinin, Ankara Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kurulu’nun 02.06.1992 gün ve 2436 sayılı kararı ile sit alanı olarak ilan edildiği, aynı Kurulun 20.07.1993 gün ve 3097 sayılı kararı ile AOC’nin içerdiği tarih ve doğal özellikler nedeniyle sit alanı olarak tescil edildiği ve 1/25.000 ölçekli paftalarda belirtilen sınırlar belirlendiği, Ankara Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kurulu’nun 16.11.1993 gün ve 3280 sayılı kararı ile uygun görülen AOC’ye ilişkin 1/10.000 ölçekli paftalarda sit sınırları belirlendiği, Ankara Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kurulunca AOC tarihi ve doğal sit alanları bütünü için yapılan her türlü öneri ve başvurunun AOC planlama süreci tamamlanmaya kadar değerlendirilmeyeceğine karar verilerek bu planın hazırlanıp Kurula iletilmesinin istenildiği, Ankara Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kurulu’nun 07.05.1998 gün ve 5742 sayılı kararı ile “Sit” in derecesinin I. Derece Doğal ve Tarihi Sit olarak belirlenmesine karar verildiği, 08.07.2006 gün ve 26222 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Atatürk Orman Çiftliği Kurulu Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanunun Ek-1 maddesi’nin 1. fıkrasında yer alan “AOC dahilinde bulunan arazilerle ilgili olarak Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı’nın uygun görüşü ile Ankara Büyükşehir Belediyesi’nin ilgili mevzuat uyarınca öncelikle üst ölçekli plan ve Koruma Amaçlı İmar Planı ve bunlara uygun her türlü imar planlarını yapmaya ve yaptırmaya yetkili olduğu unu öngörülme tür” hükmü uyarınca Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı’nca Atatürk Orman Çiftliği alanları ile ilgili olarak 5659/5524 sayılı Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü Kurulu Kanunu’nun Ek 1 maddesinin 1. fıkrası gereğince Ankara Büyükşehir Belediye Meclisi’nin 12.01.2007 gün ve 207 sayılı kararı ile AOC arazilerine ilişkin 1/25.000 ölçekli Nazım İmar Planı ile 1/10.000 ölçekli Nazım İmar Planı ve Koruma Amaçlı Nazım İmar Planının

T.C.

ANKARA

5. DARE MAHKEMES

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

onandı 1, bu planlara kar ı Ankara 13. dare Mahkemesinde açılan davada Ankara Büyük ehir Belediye Meclisi'nin 12.01.2007 gün ve 207 sayılı kararı ile Atatürk Orman Çiftli i arazilerine ili kin 1/25.000 ölçekli Nazım mar Planı ile 1/10.000 ölçekli Nazım mar Planı ve Koruma Amaçlı mar Planlarının iptal edildi i, bu kararın, Danı tay 6. Dairesi'nin Esas No: 2009/488 Karar No: 2010/2775 kararı ile de onandı 1,2007 yılı onaylı planların Ankara 13. dare Mahkemesi kararıyla iptal edilmesi ve Danı tay'ca bu kararın onanması nedeniyle, Ankara Büyük ehir Belediyesi tarafından yeniden hazırlanan "1/10.000 ölçekli Atatürk Orman Çiftli i Alanları Nazım mar Planı ve I. Derece Do al ve Tarihi Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım mar Planı" olarak isimlendirilen 1/10.000 ölçekli Nazım Plan'ın T.C. Tarım ve Köyi leri Bakanlı ı'nın 21.05.2010 gün ve 4035 sayılı yazısı ile uygun görüldü ü ve Ankara Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Bölge Kurulu'nun 02.07.2010 günlü toplantısında görü ülen planların 5213 sayılı kararlarla uygun bulunarak Ankara Büyük ehir Belediyesi'ne gönderildi i, planlar Ankara Büyük ehir Belediye Meclisi'nin 13.08.2010 gün ve 2494 sayılı kararı ile onaylandı ı ve 31.08.2010 tarihinde askıya çıkartıldı ı,

Planlama hiyerar isi açısından yapılan de erlendirmede; 1/25.000 Ölçekli 2023 Ba kent Nazım mar Planında temel ilkeler olarak ".....Do al ve be eri kaynak ve potansiyellerden varlıklarına ve devamına zarar vermeyecek ve optimum yararlanmaya imkan verecek biçimde, sosyo-ekonomik ve kültürel geli meyi sa layarak, koruma ve kullanma dengesini amaçlayan", ".....Do al, kültürel, çevresel de erlerin, tarihi varlıkları, su kaynaklarının, tarım ve orman alanlarının korunmasını, afet risklerinin giderilmesini, azaltılmasını, afete kar ı önlem alınmasını amaçlayan" gibi ilkelerin kabul edildi i, yine 1/25.000 Ölçekli 2023 Ba kent Nazım mar Planının Özel hükümler, C- Koruma Alanları ba lı ı altında Atatürk Orman Çiftli ine yer verildi i,C.1 maddesinde "Ankara Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kurulu'nun 02.06.1992 tarih ve 2436 sayılı kararı ile "Do al ve Tarihi Sit Alanı" olarak tescil edilen Atatürk Orman Çiftli ine ait ta ınmazların sınırını kapsar. 1/25.000 ölçekli 2023 Ba kent Ankara Nazım mar Planı kapsamında, Ye il ve Açık Alan Sistemi Ana Planı ile e güdümü sa lanmak üzere, do al ve tarihi sit alanının tümünü kapsayacak biçimde 5226 sayılı Kanun ile de i ik 2863 ve 5524 sayılı Yasalar uyarınca AOÇ Koruma Amaçlı Nazım ve Uygulama mar Planları yapılacaktır. Bu plan ile Çiftli in korunmasına ili kin esaslar ve koruma amaçlı kullanıma yönelik ko ul ve kısıtlar kent bütünü sistemati i içerisinde ortaya konulacaktır...Koruma Amaçlı mar Planı ve tüm planlama çalı malarında ve yine aynı Kanunda belirtildi i üzere "..Atatürk Orman Çiftli i Arazileri üzerinde konut, ticaret ve sanayi amaçlı yapıla ma yapılamaz". Kent içi açık-ye il alan sistemi açısından büyük önem ta ıyan ve Atatürk'ün mirası olması niteli iyle tarihsel, kültürel açıdan da çok önemli bir de er olarak tanımlanan Atatürk Orman Çiftli inin Atatürk'ün mirası do rultusunda korunup geli tirilmesi temel esastır." denildi i,1/25000 ölçekli 2023 Nazım mar Planı Açıklama Raporunda, Ankara 13. dare Mahkemesince iptal edilen ve bu iptal kararı Danı tay tarafından onaylanan Ankara Büyük ehir Belediye Meclisi'nin 12.01.2007 gün ve 207 sayılı kararı ile Atatürk Orman Çiftli i arazilerine ili kin 1/25.000 ölçekli Nazım

T.C.

ANKARA

5. DARE MAHKEMES

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

imar Planı ile 1/10.000 ölçekli Nazım İmar Planı ve Koruma Amaçlı İmar Planlarının esas alındığı ve bu plan kararlarına atıf yapıldığı, 1/25000 ölçekli 2023 Nazım İmar Planı Açıklama Raporu sonundaki 1/25.000 plan paftası incelendiğinde, AOÇ alanının bütün olarak tarandığı, sadece ana ulaşım akslarının alan içerisinde geçirildiği, planda önerilen yol akslarının, dava konusu 1/10.000 planda önerilen yollarla aynı olduğu görüldüğü, AOÇ içerisindeki fonksiyonların tanımlanmaması ve plan hükümlerinde “Yeşil ve Açık Alan sistemi Ana Planı ile eşgüdümü sağlanmak üzere, doğal ve tarihi sit alanının tümünü kapsayacak biçimde 5226 sayılı Kanun ile değişik 2863 ve 5524 sayılı Yasalar uyarınca AOÇ Koruma Amaçlı Nazım ve Uygulama İmar Planları yapılacaktır.” denildiği, Atatürk Orman Çiftliği Kurulu Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanunun Ek-1 Maddesi'nin 1. fıkrasında yer alan “AOÇ dahilinde bulunan arazilerle ilgili olarak Tarım ve Köylere Bakanlığı'nın uygun görüşü ile Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin ilgili mevzuat uyarınca öncelikle üst ölçekli plan ve Koruma Amaçlı İmar Planı ve bunlara uygun her türlü imar planlarını yapmaya ve yaptırmaya yetkili olduğu öngörülmüştür” hükmünün düzenlendiği, önceki planın iptal kararı sonrasında doğrudan sadece 1/10.000 ölçekli plan hazırlanarak yürürlüğe girdiği, AOÇ arazilerine ilişkin 1/25.000 ölçekli Nazım İmar Planı yapılmadığı, dava dosyası içindeki belgelerde iptal sonrası AOÇ'yi kapsayan alanda neden 1/25.000 Nazım İmar Planı yapılmadığı ile ilgili açıklama da getirilmediği, 1/25000 ölçekli 2023 Nazım İmar Planı ile AOÇ'ye getirilen arazi kullanım kararlarının belirli olmadığı, alana getirilen arazi kullanım kararlarının 1/10.000 ölçekli AOÇ Koruma Amaçlı Nazım ve Uygulama İmar Planları ile tanımlanmasının da yeterli olmadığı çünkü, bu arazi kullanım kararlarının 1/25.000 düzeyinde etkileme alanı ile ilgili kısmın sorgulanması gerektiği, 5226 sayılı Kanun ile değişik 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıkları Kanununun 17/a maddesi gereğince Koruma Amaçlı İmar Planı yapılmadan önce 1/25000 düzeyinde Sit alanının etkileme çevresine yönelik kararların tekrar gözden geçirilerek onaylanması gerektiği, dava konusu AOÇ alanında sit alanı ve etkileme çevresine yönelik kararların ilgili 1/25.000 plan düzeyinde sorgulanmadan doğrudan alt ölçekte çözümlendiği, diğer taraftan 1/25.000 Ölçekli 2023 Bakent Nazım İmar Planının Özel hükümler, C-Koruma Alanları başlıklı 11.1 altında C.1 maddesinde “Koruma Amaçlı İmar Planı ve tüm planlama çalışmaları ve yine aynı Kanunda belirtildiği üzere”..Atatürk Orman Çiftliği Arazileri üzerinde konut, ticaret ve sanayi amaçlı yapılaşma yapılamaz” kent içi açık-yeşil alan sistemi açısından büyük önem taşıyan ve Atatürk'ün mirası olması niteliğiyle tarihsel, kültürel açıdan da çok önemli bir değer olarak tanımlanan Atatürk Orman Çiftliğinin Atatürk'ün mirası doğrultusunda korunup geliştirilmesi temel esastır.” denilmesine rağmen dava konusu 1/10.000 ölçekli Atatürk Orman Çiftliği Alanları Nazım İmar Planı ve I. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım İmar Planında “Mevcut Sanayi ve Depolama Tesisleri (MT)(Uzun Dönemde Kaldırılması Düzenlenen Alanlar)”, “Mevcut Sosyal Tesis alanı”, “Mevcut Spor Tesis Alanı”, “Kamu Kurum ve Kuruluşları”, “Askeri Alan”, “Eğitim Tesisleri Alanı”, “Akaryakıt istasyonu” gibi lejantlar getirilerek, bugüne kadar olan mevcut yapılaşmanın korunması yönünde bir yaklaşımla karar verildiğinin görüldüğü, bugüne kadar yapılaşmanın korunmasına yönelik yaklaşım plan raporu (AOÇ Alan Bütünlüğü içindeki

T.C.

ANKARA

5. DARE MAHKEMES

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

Mevcut Sanayi- Depolama Tesisleri (Uzun Dönemde Kaldırılması Dü ünülen), (Mevcut Yapılaşma Alanları ve AOC Alanları başlı başlı altlarında) ve 11 nolu, 15 nolu, 16 nolu plan notlarında da açık olarak ifade edildi i, oysa, 728 ve 421 sayılı ilke kararlarında I. Derece Do al ve Tarihi Sit alanlarında kesin yapılaşma yasa ı getirildi i, ilke kararlarında, bu yapılaşma yasa ına ilişkin istisnalar getirildi i, ancak bu istisnalar, dava konusu planda kabul edilmi lejantlarla getirilen kullanımları kapsamadı ı, bu açıdan dava konusu 1/10.000 ölçekli Atatürk Orman Çiftli i Alanları Nazım İmar Planı ve I. Derece Do al ve Tarihi Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım İmar Planının 728 ve 421 sayılı ilke kararlarına aykırılık ortaya çıkardı ı, Ankara 1/25.000 Ölçekli 2023 Ba kent Nazım İmar Planı Temel İlkeleri başlı başlı altındaki 2 nolu Yasal Çerçeveçalışmalar kısmında "Mevzuatla belirlenmi hükümlerin gereklerinin yerine getirilmesi ile sınırlı kalmamak üzere, tüm çevresel, do al, kültürel değer ve varlıkların aktif olarak korunabilmesine yönelik olarak ilke kararları ve benimsenmi ulusal, uluslararası sözleşme, siyasa, strateji ve ilkelerinin gereklerinin yerine getirilmesi esastır." denildi i, dava konusu planda Yüksek Kurulun ilke kararlarının (728 ve 421 ilke kararları) dikkate alınmaması nedeniyle, Ankara 1/25.000 Ölçekli 2023 Ba kent Nazım İmar Planı (üst ölçekli plan) ile dava konusu plan arasında uyumsuzluk bulundu u,

Nazım İmar planının içeri i ile ilgili yapılan de erlendirmede;

Ülkelerde uygulanan planlama sistemlerinin ikiye ayrıldı ı, bunlardan birinin 'düzenleyici planlama sistemi' (İngilizce terminolojisi 'regulatory planning systems') oldu u ve ço u Kıta Avrupası'ndaki ülkelerde bu planlama sisteminin kullanıldı ı, di erinin ise, 'takdir yetkisine dayalı planlama sistemi' (İngilizce terminolojisi 'discretionary planning system') oldu u, İngiltere'de bu planlama sisteminin kullanıldı ı, ülkemizde uygulanan planlama sisteminin, 'düzenleyici planlama sistemi' oldu u, düzenleyici planlama sisteminin üç özelli i bulundu u, bunlardan ilkinin planlar arasında sıra düzeninin varlı ı oldu u, planlar arasındaki sıradüzensel ilişki içindeki amacın en üst düzeyde alınan plan kararlarının, mekana indirgenmesinde planlar arasında e güdümün sağlanması oldu u, ayrıca alt düzeyde getirilen plan kararlarının mevzi yada noktasal kararlar olarak de il, üst düzeyde alınan plan kararlarının yol göstericili i ile getirilmesi oldu u, planlar sıradüzeni çerçevesinde alt düzeydeki plan kararlarının üst düzey plan kararlarına aykırı olamayacağı, bu nedenle planlar sıradüzeninin kendili inden bir kontrol mekanizması ortaya çıkardı ı, İmar mevzuatında bu hiyerarşik (sıradüzensel) yapının kabul edildi i, her planın kendine özgü ölçe i, türü, içeri i, amacı, kapsamı, veri ve sorunsalı oldu u, fakat her planın bir üst ölçe in ana kararlarını koruyan özgün bir plan belgesi olmak zorunda oldu u, ülkemizde ana plan türü planların üç kategoriye ayrıldı ı, herbir plan türünün içerdiği bilgi ve kapsamın farklı oldu u, Sosyo-Ekonomik Planların, Ulusal Kalkınma Planı, Bölgesel Gelişim Ulusal Stratejisi, Ülke Mekansal Strateji Planı, Bölge Planı, Bölgesel Mekansal Strateji Planı, Üst Düzey Fiziki Planların, Çevre Düzeni Planı / 1 Çevre Düzeni Planı (1/200.000, 1/100.000, 1/50.000, 1/25.000), Metropolitan Alan Nazım İmar Planı (1/25.000- 1/5000), Yerel Fiziki Planların, Nazım İmar Planı (1/5000; 1/2000), Uygulama İmar Planı (1/1000) oldu u, planların

T.C.

ANKARA

5. DARE MAHKEMES

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

ikinci özelliğinin kesinlikle sahip olmaları olduğu, diğer bir deyişle, düzenleyici planlama sistemlerinde planın, imar haklarını tanımlaması yada sınırlaması açısından net kararlar getirdiği, çünkü, planın onanması ile yasal belgeye dönüştüğü, bu durumda, planın getirdiği kullanım kararlarının herkes için bağlayıcı nitelikte olduğu, üçüncü özelliğinin ise, düzenleyici planlama sistemlerinde plan ile uygulamanın birbirinden bağımsız değil, birbirlerini takip eden süreçler olduğu, plan kararlarının planlar arasındaki sıradüzensel ilişki ile yerel fiziki planlardaki en alt ölçekteki plana aktarıldığı, en alt ölçekteki planın (uygulama imar planı) ise doğrudan uygulama için temel alındığı, dava konusu "1/10.000 ölçekli Atatürk Orman Çiftliği Alanları Nazım İmar Planı ve I. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı"nın hem nazım imar planı hem de koruma amaçlı nazım imar planı olması nedenleriyle "Koruma Amaçlı İmar Planları ve Çevre Düzenleme Projelerinin Hazırlanması, Gösterimi, Uygulaması, Denetimi, Müelliflerine İlişkin Usul ve Esaslara Ait Yönetmelik" hükümlerine ve "Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmelik" hükümlerine tabi olduğu, nazım imar planı 'genel kullanım biçimleri', 'bağlıca bölge tipleri', 'bölgelerin gelecekteki nüfus yoğunlukları', 'gerektiğinde yapı yoğunluğu', 'çevreli yerleşme alanlarının gelişme yön ve büyüklükleri' ile 'ilkeleri', 'ulaşım sistemleri ve problemlerinin çözümü' gibi hususları gösterdiği, bu yönü ile nazım imar planının doğrudan 1/1000 ölçekli uygulama imar planı kararlarına hem arazi kullanım açısından hem yoğunlukları tanımlandığından yapılaşmanın biçimlerinin belirlenmesinde temel olduğu, koruma amaçlı imar planının ana özelliğinin ise, sit alanı ve alanın etkileme sahalarını da dikkate alarak, 'koruma esasları ve kullanma şartları', 'yapılaşma sınırlamaları', 'sahılla tırma', 'yenileme alan ve projeleri', 'uygulama etap ve programları', 'açık alan sistemi', 'yaya dolaşımı ve taşıt ulaşımı', 'altyapı tesislerinin tasarım esasları', 'yoğunluklar', 'parsel tasarımları', 'yerel sahiplilik', 'uygulamanın finansman ilkeleri uyarınca katılımcı alan yönetimi modelleri' gibi bilgileri nazım ve uygulama imar planlarının gerektirdiği ölçekte içerdiği, dava konusu, 1/10.000 ölçekli Atatürk Orman Çiftliği Alanları Nazım İmar Planı ve I. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı Açıklama Raporunda "Plan, alt ölçekte etaplar halinde yapılabilecek 1/1000 ölçekli uygulama imar planları ve kentsel tasarım projelerini yönlendirmesi açısından mekansal seviye, kullanım ve ulaşım bağlantıları ile ilgili temel kararları içeren kavramsal tasarım-fikir projesi bağlamında ele alınmıştır." denildiği, plan notları 4. başlık altında "*Alt ölçekli imar planları etaplar halinde yapılabilir. AOÇ Alanlarında öngörülen seviyelerin gerektirdiği tesislerin yapılaşma koşulları, yürürlükteki ilke kararlarına uygun olarak, Tarım ve Köyi İleri Bakanlığı'nın ve Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun uygun göreceği alt ölçekli planlar ile kentsel tasarım projelerinde belirlenecektir.*" denildiği, 5. Plan notunda "*...Bu alandaki uygulama Tarım ve Köyi İleri Bakanlığı'nın uygun göreceği kentsel tasarım projesine göre yapılacaktır.*" denildiği, 6. maddesinde "*.....Tarım ve Köyi İleri Bakanlığı'nın uygun göreceği kentsel tasarım projesine göre yapılacaktır.*", 11. maddesinde "*..Bu alanlardaki uygulama alt ölçekli imar planlarına göre yapılacaktır.*", 12. maddesinde "*... bu durumdaki parsellerin sınırlarından kaynaklanan sorunlar, alt ölçekli plan ve parselasyon planı ile çözümlenecektir.*", 15. maddesinde "*... alt*

T.C.

ANKARA

5. DARE MAHKEMES

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

ölçekli planlarla çözümlenecektir.”, 16. maddesinde “...mevcut tesislerin imar durumları alt ölçekli planlarda belirlenecektir.” denildi i, bu durumun dava konusu plan kararlarının bu ölçekte çözümlenmesi gereken kararlarının bir ço unun 1/10.000 ölçekli planla çözümedi i, idarenin takdirine ba lı olarak plan notu ile alt ölçekli planlara yada kentsel tasarım projelerine bırakıldı nı gösterdi i, di er bir de i le, 1/10.000 ölçekte verilmesi gereken plan ana kararlarının açık bir biçimde belirlenmeyip do rudan alt ölçekli plana bırakıldı ı, bu durumun düzenleyici planlama sistemine (Ülkemizde uygulanan planlama sistemi) aykırı bir durum olu turdu u çünkü, bu ekle ile planlar belirsizlik ortaya çıkaraca ından planlamada olması gereken kesinli in sa lanamayaca ı, aynı zamanda da her planın yapması gereken i levi ortadan kaldıracı ından dolayı planlamadaki hiyerar i ilkesinin de bu durumda uygulanamayaca ı, dava konusu, 1/10.000 ölçekli Atatürk Orman Çiftli i Alanları Nazım mar Planı ve I. Derece Do al ve Tarihi Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım mar Plan Notları 4. ba lık altında “Alt ölçekli imar planları etaplar halinde yapılabilir.” denilmesine ra men, dava konusu planlara ili kin etaplama sınırları getirilmedi inin görüldü ü, bu durumda etap sınırlarının büyüklükleri, özellikleri, etap süreleri yönünden kısıtlamalar getirilmedi i için belirsizlik bulundu u, oysa, Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmeli in 15. maddesinde “Uygulama imar planlarının tamamı bir a amada yapılabilece i gibi etaplar halinde de hazırlanabilir. Ancak, bu durumda etap sınırlarının varsa nazım planlar üzerinde gösterilmi olması gerekir.” denilmekle, planların etap halinde yapılması ko ulu getirildi i ancak, dava konusu planda bu ko ulun yerine getirilmedi i, dava konusu plan yürürlü e girdi inde, bu planla birlikte, 1/10.000 ölçekli Ula ım eması ile 1/1000 ölçekli Ula ım (Yol-Kav ak vb.) Uygulama Projesinin de yürürlü e girdi i, dava konusu planda bu ölçekte çözümlenmesi gereken kararların bir ço unun 1/10.000 ölçekli planla çözülmeyerek, idarenin takdirine ba lı olarak plan notu ile alt ölçekli planlara yada kentsel tasarım projelerine bırakılmasının, ula ım arz ve taleplerinde belirsizlik ortaya çıkardı ı, bu durumda, plan kararlarına ba lı olarak ula ım arz ve talep bilinmemesine kar ılıklı, 1/10.000 Ula ım emasının geli tirilmesi, ayrıca 1/1000 ölçekli Ula ım (Yol-Kav ak vb.) Uygulama Projesi yapılmasının anlamlı olmadı ı çünkü AOÇ Nazım mar Planı ve I. Derece Do al ve Tarihi Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım mar Planı Açıklama Raporunda yer alan Amaç, Hedef ve Vizyon ba lı ı altındaki Amaç alt ba lı ında “Ankara Metropoliten alanın ortasında da ınık ve parçalı bir biçimde yer alan Atatürk Orman Çiftli i arazilerinin açık ve ye il alan potansiyelinin, Atatürk’ün vasiyetnamesi do rultusunda modern tarım tekniklerinin ara tırılıp uygunladı ı ve pasif ye il peyzaja yönelik modern tarım alanları- a açlandırma alanları ile halkın e lenmesi ve dinlenmesi için “rekreasyon i levlerine” yönelik ehrin makroplanı ile bütünle tirilerek de erlendirmesi amaçlanmaktadır.” denilmekle, öncelikle tarımın ve sonrasında rekreasyon i levlerinin ana i levler olarak esas alındı nın görüldü ü, planın yapılmasında temel olan ana i levlere yönelik kararların ço unun 1/10.000 düzeyinde çözümlenmeyerek, idarenin takdirine ba lı olarak plan notu ile alt ölçekli planlara yada kentsel tasarım projelerine bırakıldı ı, buna kar ılıklı alanın ‘I. Derece Do al ve Tarihi Sit Alanı’ oldu u dü ünüldü ünde, ana i lev olamayacak nitelikte olan ula ımın 1/1000 ölçek detayına kadar çözümlenmesinin gerekçesinin

T.C.

ANKARA

5. DARE MAHKEMES

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

bulunmadı 1,

Nazım plan kararlarında getirilen fonksiyonlar açısından yapılan de erlendirmede;AOÇ Nazım mar Planı ve I. Derece Do al ve Tarihi Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım mar Planı Açıklama Raporunda yer alan Amaç, Hedef ve Vizyon ba lı 1 altındaki Amaç alt ba lı ında “Ankara Metropolitan alanın ortasında da ınık ve parçalı bir biçimde yer alan Atatürk Orman Çiftli i arazilerinin açık ve ye il alan potansiyelinin, Atatürk’ün vasiyetnamesi do rultusunda modern tarım tekniklerinin ara tırılıp uygulandı 1 ve pasif ye il peyzaja yönelik modern tarım alanları- a açlandırma alanları ile halkın e lenmesi ve dinlenmesi için “rekreasyon i levlerine” yönelik ehrin makroplanı ile bütünle tirilerek de erlendirmesi amaçlanmaktadır.” denilmekle, öncelikle tarımın ve sonrasında rekreasyon i levlerinin ana i levler olarak esas alındı ının görüldü ü, dava konusu planın ana fonksiyonlar açısından alan kullanımı ve da ılım tablosu incelendi inde; tarım ba lı 1 altındaki fonksiyonların oranı; tarım 339,01 hektar ile%7,65,tarım alanı ve a açlandırılmı alan 929,90 hektar ile% 20,99 olmak üzere toplam 1268,91 hektar ile % 28.64 oranında, ye il alan ve rekreasyonla ilgili fonksiyonların oranı; a açlandırılmı alan 1413,10 hektar ile %31,89, hayvanat bahçesi ve geli me alanı 170,27 hektar ile %3,84, park alanları 161,42 hektar ile %23,64, park kültür ve Rekreasyon alanı 23,35 hektar ile %0,53 ve devlet mezarlı ı 53,50 hektar ile%1,21 olmak üzere toplam 1821.64 hektar ile %41.21 oranında oldu u, mevcutta yapıla ması korunmu alanların oranının;hipodrom 145,48hektar ile %3,28, akaryakıt tesisleri 3,42hektarile %0,08, e itim tesisleri 4,80 hektarile %0,11, kamu kurumları 162,95 hektarile %3,68, mevcut sanayi-depolama tesisleri 154,34 hektarile %3,48, mevcut spor tesisleri 23,65 hektarile %0,53, yasa ile spor tesisi olarak ayrılan alan 25,80 hektarile %0,58, mevcut sosyal tesisler 5,76 hektarile %0,13, askeri alanlar 74,50 hektarile %1,68, a ti (terminal) 30,00 hektarile %0,68, hastane 6,11 hektarile %0,14, toplam 636.81 hektarile %14.37 oranında oldu u, yolların oranı; yollar, toplam 587,29 hektarile %13.26 oranında oldu u, dava konusu plan kararlarında ana fonksiyon türü olarak amaçlarda verilen tarım ba lı 1 altındaki fonksiyonların oranının %28.64 oldu u, buna kar ılık, 2. ana fonksiyon türü olarak amaçlarda tanımlanan ye il ve rekreasyon i levlerinin oranının ise % 41.21 oldu unun görüldü ü, bu durumun dava konusu planda ana i levlin öncelikle ye il alan ve rekreasyon fonksiyonu oldu u, ikincil olarak tarım fonksiyonun dü ünüldü ünü gösterdi i, bu durumun, Atatürk’ün artlı ba ına aykırı bir durum olu turdu u, di er yandan, dava konusu planda mevcutta korunan her türlü yapıla manın oranının tüm alanın %14.37’si kadar oldu u, alanın ‘I. Derece Do al ve Tarihi Sit Alanı’ oldu u dü ünüldü ünde, bu kararın da 728 ve 421 sayılı Yüksek Kurulun vermi oldu u ilke kararlarına aykırı oldu u, ayrıca, alanın I. Derece Do al ve Tarihi Sit Alanı oldu u ve yapı yasaklı bir alan oldu u (istisnalar ilke kararında tanımlanmı tır.) dü ünüldü ünde, yol alanı oranının, dava konusu planda do rudan “tarım alanları” (yalnızca tarım alanı) olarak bırakılmı olan ana i lev fonksiyonundan da fazla oldu unun görüldü ü, di er bir de i le; yol alanının dava konusu alanda hakim plan fonksiyonu olarak ortaya çıktı ı, Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmeli in 18. maddesinde “Her ölçekteki planlar

T.C.

ANKARA

5. DARE MAHKEMES

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

EK-2 de verilen lejant ve plan çizim normlarına göre hazırlanır." denildi i, Koruma Amaçlı İmar Planları ve Çevre Düzenleme Projelerinin Hazırlanması, Gösterimi, Uygulaması, Denetimi, Müelliflerine İlişkin Usul ve Esaslara Ait Yönetmeli nin 10. maddesinde "Koruma amaçlı imar planlarının hazırlanmasında uygulanacak gösterimlerde Bayındırlık ve Şehircilik Bakanlığı nın Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmeli inde belirtilen gösterimlere uyulur. Ancak koruma amaçlı imar planlarının özelli i, verilecek kararların detaylı olması ve her alanın farklı nitelik taşıması nedeniyle, plana özgü gösterim kullanılabilir." denilmekle, istisna getirilerek alana özgü gösterim kullanılacağı ifade edildi i, dava konusu plan gösterimi açısından incelendi inde, Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmeli e uygun olmayan gösterimler olduğu görüldü ü, bu gösterimlerin Koruma Amaçlı İmar Planları ve Çevre Düzenleme Projelerinin Hazırlanması, Gösterimi, Uygulaması, Denetimi, Müelliflerine İlişkin Usul ve Esaslara Ait Yönetmeli nin 10. maddesine göre ortaya çıktığı düşünülebilece i, ancak, plan gösteriminde geliştirilen dilin planlama diline uygun olmadığı görüldü ü, dava konusu planın gösterimler altındaki Alansal Kullanımlar başlıklı incelendi inde "Mevcut Hayvanat Bahçesi", "Mevcut Sosyal Tesis Alanı", "Mevcut Spor Tesisleri Alanı", "Mevcut Sanayi ve Depolama Tesisleri (MT) (Uzun Dönemde Kaldırılması Dönümlen Alanlar" gibi gösterimlerin plan dilinden daha çok analiz diline uygun gösterimler olduğu u, plandaki gösterim ifadelerinin alanın kullanımının plan projeksiyonu içerisindeki alana fonksiyon olması gerekti i, Planın mevcut durumu esas alması durumunda da geçerli olan fonksiyonun plan gösterimi olarak ifade edilece i, aynı durumun, "Açık Alanlar" içinde geçerli olduğu u, bu lejantın bu alanların sınırlarına kadar açık alan olduğu u gösterdi i, ancak anlam olarak gelecekte (plan projeksiyonu içerisinde) alana durumu hakkında bilgi vermedi i, her ne kadar, plan raporunda "açık alanlar" kullanımının detayı verilmemiş olsa da, Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmelikte belirtilen gösterimlere göre ifade edilmesi gerekti i, yine, dava konusu planın gösteriminde bazı alanların herhangi bir plan notu getirilmeden birlikte kullanıldığı görüldü ü, bu alanların, "Tarımsal Üretim Alanı ve Açık Alan", "Kültür-Park ve Rekreasyon Alanı" olduğu u, AOÇ Nazım İmar Planı ve I. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı Açıklama Raporunda "Tarımsal Üretim Alanları" başlıklı altında "Atatürk Orman Çiftliği arazilerinin toprak kabiliyet sınıfları açısından verimli arazileri olarak belirlenen, Ankara Çayı-Gazi Mahallesi arasındaki kısımları Tarım İl Müdürlüğünce 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanunu uyarınca yapılan tespitler doğrultusunda mutlak tarım arazileri tarımsal üretim alanları olarak ayrıldı ı, bu alanlarda, fidancılık, seracılık gibi örtü altı tarımsal faaliyetler, tarla bitkileri yetiştirilmesine yönelik tarımsal üretimler ile eğitim için bilimsel araştırma yapılabilecektir." denildi i, "Açık Alanlar" fonksiyonunun ise tanımlanmadığı u, raporda "Açık Alanlar"ın tanımlandığı görüldü ü, bu iki fonksiyonun birarada olabilece i, ancak, burada sorunun, "Tarımsal Üretim Alanı ve Açık Alan" kullanımında hakim fonksiyon türünün bu iki fonksiyondan hangisi olduğu u belirli olmaması olduğu u, bu durumun plan notlarında açıklanması gerekirken, plan notlarında açıklanmadığı u, plan paftasına bakıldığında, bu alanların renginin 'sarı' olduğu u

T.C.

ANKARA

5. DARE MAHKEMES

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

dü ünüldü ünde, nazım imar planı tekni inde ‘sarı’ rengin tarım alanları gösteriminde kullanıldı ı da dü ünülürse, bu alanların tarım alanı a ırlıklı bir yapıda olaca ı ekinde yorum yapılabilece i, ancak, 17. Plan notunda,...*Bu alanlarla birlikte Tarımsal Üretim Alanları ve A açlandırılacak Alanlar kentin mikroklima ve toprak yapısına uygun a aç türleri dikilerek korunacaktır.*” denilmekle, bu alanlarda “A açlandırılacak Alan” lejandının daha hakim oldu u yorumunun yapılabilece i, böyle bir karı ıklık ve belirsizli in 1/1000 ölçekli planı yönlendirmede yeterli olmadı ı,4. Nolu plan notunda “... *AOÇ alanlarında öngörülen i levlerin gerektirdi i tesislerin yapıla ma ko ulları, yürürlükteki ilke kararlarına uygun olarak, Tarım ve Köyi leri Bakanlı ı’nın ve Ankara Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Bölge Kurulunun uygun görece i alt ölçekli planlar ile kentsel tasarım projelerinde belirlenecektir.*” denilmekle, belirsizlikleri gidermede ilgili Kurumların takdir yetkisinin devreye girdi i ancak, bu durumun da daha önce de açıklandı ı gibi, ülkemizde uygulanmakta olan düzenleyici planlama sisteminin mantı ına aykırı oldu u, benzer durumun “Kültür-Park ve Rekreasyon Alanı” fonksiyonu içinde geçerli oldu u, “Kültür-Park ve Rekreasyon Alanı” kullanımında hakim fonksiyon türünün bu iki fonksiyondan hangisi oldu unun belirli olmadı ı, bu durumun plan notlarında açıklanması gerekirken plan notlarında açıklanmadı ı,

Plan notları açısından yapılan de erlendirmede;

Dava konusu plan raporunda AOÇ Alan Bütünlü ü çindeki Mevcut Sanayi ve Depolama Tesisleri (MT) (Uzun Dönemde Kaldırılması Dü ünülen Alanlar) tanımlandı ı, “*Bugüne kadar ya anan süreç içerisinde özel yasalarla Atatürk Orman Çiftli i mülkiyetinden çıkmı , ancak 1. Derece Do al ve Tarihi Sit Alanı sınırları içerisinde bulunan, Ankara Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kurulu’nun 20.07.1993 gün ve 3097 sayılı kararı ile uygun görülen AOÇ Sit Alanlarına li kin 1/10.000 ölçekli Sınırları Paftasında “Uzun Dönemde Kaldırılması Dü ünülen Alanlar” olarak tanımlanan Türk Traktör Fab., Gazi Fi ek, Çimento fab., M TA , T GEM, TZDK, Akaryakıt Depolama ve Dolum Tesisi, TCDD Ray Kaynak Fab., Belediye Kömür Deposu, Karayolları Asfalt antiyesi gibi görsel ve çevresel kirlili e yol açan sanayi- depolama faaliyetleri uzun dönemde kaldırılarak geri kazanımı sa lanacaktır. Bu alanlardaki mevcut yapı ve tesisler ekonomik ömürlerini tamamlamalarına müteakip ülke ekonomisine katkıları, ulusal savunma sanayi için önemleri ve özel hukuki statüleri göz önüne alınarak Ankara Metropolitan Alan içerisinde 1/25.000 ölçekli 2023 Ba kent Ankara Nazım mar Planında öngörülen yeni alanlara, ilgili kurum ve kurulu larla i birli i yapılarak ta ınma stratejisi ve yöntemleri belirlenecektir. Bu alanlardaki uygulama; mevcut yapıların tescil özellikleri, yapıla ma ko ulları, do al ve fiziki veriler dikkate alınarak alt ölçekli koruma amaçlı imar planlarına göre yapılacaktır.*” denildi i, yine planın 11. Notunda “Ankara Kültür ve Tabiat varlıklarını Koruma Kurulu’nun 20.07.1993 tarih ve 3097 sayılı kararında “Uzun Dönemde Kaldırılması Dü ünülen Alanlar” olarak belirlenen alanlar; plan bütünlü ünde getirilen i levlerle uyumlu olabilecek ekilde, mülkiyet yapısı korunmak kaydıyla uzun dönemde i levsel ve fiziksel dönü üme tabi tutulacak Mevcut Sanayi- Depolama Tesis (MT) alanlarıdır. Bu alanlarda; yürürlükteki 2863 sayılı yasa ve ilgili mevzuatı ile ilke kararları

T.C.

ANKARA

5. DARE MAHKEMES

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

do rultusunda belirlenecek i levler yer alabilir.Bu alanlardaki uygulama alt ölçekli imar planlarına göre yapılacaktır.” denildi i, Ankara Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kurulu’nun 20.07.1993 gün ve 3097 sayılı kararı ile uygun görülen AOC Sit Alanlarına li kin 1/10.000 ölçekli Sınırları Paftasında “Uzun Dönemde Kaldırılması Dü ünülen Alanlar” ın belirlendi i, yine Ankara Metropolitan Alan içerisinde 1/25.000 ölçekli 2023 Ba kent Ankara Nazım mar Planında kaldırılmasının dü ünüldü ü, di er bir deyi le, bu alanların bu kararlara göre, sanayi- depolama tesis alanları fonksiyonundan 2863 sayılı Kanun ve ilke kararlari do rultusunda uygun i levlere dönü ücek alanlar olarak belirlendi i, yani bu alanların dönü türülmesinin dü ünüldü ü, dava konusu planda ise, bu alanlara ‘Mevcut Sanayi ve Depolama Tesisleri (MT)’ denilmekle, var olan fonksiyonun korundu u, ancak “Uzun Dönemde Kaldırılması Dü ünülen Alanlar” olarak tanımlanmakla bu alanın dönü türülece i ifadesinin ortaya çıktı ı, bu ikili tanımlamanın belirsizlik ortaya çıkardı ı, aynı zamanda bu tanımlamanın planlama diline uygun olmadığı, dava konusu planda bu gösterimin verildi i alanların planın projeksiyon süresi içinde hangi fonksiyonda kalaca ının belirli olmadığı, plan raporunda “...sanayi- depolama faaliyetleri uzun dönemde kaldırılarak geri kazanımı sa lanacaktır. Bu alanlardaki mevcut yapı ve tesisler ekonomik ömürlerini tamamlamalarına müteakip.....” denilmekle, uzun dönemin planın projeksiyonuna göre de il, yapı ve tesislerin ekonomik ömürlerini tamamlamalarına ba lı olarak açıklandı ının görüldü ü, bu durumda, planın kendi projeksiyonuna ba lı karar getirmedi i, dolayısıyla bu tesislerin planın projeksiyon döneminde “mevcut sanayi ve depolama tesisi” olarak kalması yani korunması anlamına geldi i, bu ekildeki de erlendirmenin do rudan Yüksek Kurulun vermi oldu u 728 ve 421 sayılı ilke kararlarına aykırı oldu u, di er yandan, e er bu alanlar plan projeksiyon dönemi içerisinde dönü türülmek (kaldırılmak) isteniyorsa, o zaman plan kararlarında bu alanlar için gelecekte alması gereken fonksiyonun verilmesi gerekirken, bu verilmeyip, bunun kararının da alt ölçekli planlara bırakıldı ı, di er bir anlatımla, bu kararın 1/10.000 ölçekte verilmesi gerekirken, alt ölçeklere bırakıldı ı, bu durumun belirsizlik ortaya çıkaraca ından düzenleyici planlama sistemine (ülkemizde uygulanan planlama sistemi) aykırı oldu u, oysa idarenin bu alanların dönü türülmesinde araçlara da sahip oldu u, bu araçlardan birinin, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kanununun 17. maddesinde ortaya çıkan, “imar hakkı transferi”oldu u, bu maddede “c) Yapılanma hakları kısıtlanmı tescilli ta ınmaz kültür varlıklarına veya bunların koruma alanlarında bulunan ya da koruma amaçlı imar planlarıyla yapılanma hakları kısıtlanan ta ınmazlara ait mülkiyet veya yapılanma haklarının kısıtlanmı bölümünü, imar planlarıyla yapılanmaya açık aktarım alanı olarak ayrılmı , mülkiyetlerindeki veya üçüncü ahıslara ait alanlara, aktarımdan yararlanacak öncelikli hakları belirleyerek bir program dahilinde aktarmaya, belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediyeler, bunların dı nda valilikler yetkilidir.“ denilmekle, imar hakkı transferinin bu alanlardaki mevcut sanayi ve depolama tesisleri fonksiyonunun dönü üümü için kullanılabilece i, yine, 5366 sayılı Kanun ve bu kanun içeri indeki araçların da kullanılabilece i, 7 nolu plan notunda “Park ve rekrasyon alanlarında; dinlenme- e lence alanları, piknik alanları, a açlandırma, oyun alanları, çay bahçesi, yeme-içme birimleri,

T.C.

ANKARA

5. DARE MAHKEMES

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

büfe, mekanik e lence parkı, peyzaj elemanları, genel otoparklar, servis yolları, bisiklet yolları vb. kullanımlar yer alabilir.” denilmekle, “park ve rekreasyon” ekinde ikili bir gösterimin ortaya çıktığı, park fonksiyonu ve rekreasyon fonksiyonunun iki ayrı fonksiyon olduğu, park fonksiyonu verilen yerlerde yapılaşma hakkı bulunmaz iken, rekreasyon alanlarında sınırlı da olsa yapılaşma hakkı verildiği, dava konusu plan notlarında park ve rekreasyon fonksiyonları için temel ayırımın dikkate alınmayıp bu iki gösterimin birarada verilmesinin park alanlarına da yapılaşma yapılması sonucunu ortaya çıkardığı, dava konusu planda 15 nolu plan notunda “AOÇ Müdürlüğü tarafından kullanılan, i letilen, kiraya verilmiş olan tüm mevcut tesisler korunacak olup, bu yapılardan planda öngörülen yol güzergahları ve kavaklardan etkilenenler olması durumunda aynı alan içerisinde yeniden yapılabilecek olup, alt ölçekli planlar ile çözülecektir.” denilmekle, AOÇ Müdürlüğü tarafından kullanılan, i letilen, kiraya verilmiş olan tüm mevcut tesislerin korunduğunun ortaya çıktığı, plan raporunda AOÇ Müdürlüğü tarafından kullanılan, i letilen ve kiraya verilen tesisler konusunda detaylı bilgi verilmeden ve imar mevzuatına uygun olup olmaması değerlendirilmeden bu plan notunun yazılmasının hatalı olduğu, ayrıca bu plan notunun do rudan Yüksek Kurulun verdiği oldu u 728 ve 421 sayılı ilke kararlarına aykırı olduğu, dava konusu planda 16 nolu plan notunda “Atatürk Orman Çiftliği i arazileri içerisinde 1992 yılındaki tescil kararı öncesi yer alan mevcut yapı ve tesisler i levlerini sürdürebilir. Atatürk Orman Çiftliği i Müdürlüğü önce kiralanan alanlar üzerindeki mevcut tesislerin durumları alt ölçekli planlarda belirlenecektir.” denilmekle, 1992 yılındaki tescil kararı öncesi yer alan mevcut yapı ve tesislerin korunduğu anlamının ortaya çıktığı, bu plan notunun do rudan Yüksek Kurulun verdiği oldu u 728 ve 421 sayılı ilke kararlarına aykırı olduğu,

Ulaşım teması açısından yapılan değerlendirilmede;

Davaya konu alan içerisinde ulaşım kolaylığının sağlanabilmesi için yapılmış (ve halen yapımı devam eden) olan yol güzergahları ile ilgili yapılması gerekli ön inceleme ve de rlendirmelerin yapılmadığının görüldüğü, özellikle şehir içerisinde açılması düşünülen yeni yol hatları ile ilgili bir Ulaşım Ana Planı dahilinde çalı şmaların yürütülmesi ve tek başına bir hat üzerinde açılacak yollarla ilgili tüm şehre etkisinin (olumlu olarak yansımaları için) detaylı olarak inceleme altına alınmasının gerekli olduğu, bu anlamda, öncelikle yolun kapasite analizlerinin yapılmasının gerektiği, kapasite analizinin amacının; karayolu kullanıcılarının (taşıtlar ve insanlar ile diğer unsurlar) mevcut ve gelecekteki maksimum sayısını tahmin ederek bu sayılara göre karayolu elemanının hizmet seviyesi, doluluk oranı ve geometrik standartlarını belirlemek olduğu, kapasite kavramı ile; hakim yol, trafik ve kontrol koşulları altında, verilen bir zaman dilimi içinde yol platformu, üniform bir erişim kesimi, bir kavak veya bir noktadan makul şekilde geçebilecek taşıt veya insanların maksimum saatlik miktarı tanımlandığı, karayolu elemanları (KE) için kapasite analizleri; mevcut bir KE'nin hizmet seviyesini belirleyerek mevcut koşullardaki KE kapasitesinin mevcut / tahmini talep trafik hacmine cevap verip vermediğini belirlemek ve eğer istenen hizmet seviyesi sağlanamıyorsa kapasiteyi artırabilecek çözümler ortaya koymak için ve yapılması planlanan

T.C.

ANKARA

5. DARE MAHKEMES

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

bir KE'nin hizmete açılması dü ünülen tarih ve ekonomik ömrü boyunca olu ması muhtemel trafik talepleri çerçevesinde istenen i letme ko ulları ve hizmet seviyesini sa layacak çözüm alternatiflerini olu turabilmek amacıyla yapıldı ı, kapasite analizi; homojen trafik, yol ve kontrol ko ulları altındaki bir yolun kav aklarını (örne in sinyalize kav aklar gibi) veya kesimlerini inceledi i, ideal ko ullar, iyi hava, kaplama ko ulları ve yolu iyi bilen (yola a ina) kullanıcılar ile trafik akımında engel olmadı ını varsaydı ı, yol ko ulları, karayolu elemanının geometrik özellikleri ve di er unsurlardan meydana gelirken bazı durumlarda bu ko ulların yolun kapasitesi ile hızı etkileyebildi i, trafik ko ulları, kapasite hesaplarında kullanılan trafik hacmi ve kompozisyonunun kapasiteyi do rudan etkiledi i, ta ıt türünün yine kapasite analizini etkileyen di er bir bile en oldu u, ta ıt tiplerinin da ılımına ilave olarak kapasite, hizmet seviyesi ve servis akım oranını etkileyen di er bir trafik özelli inin ise yönsel da ılım oldu u, kapasite analizinin di er önemli bir unsurunun da kontrol ko ulu oldu u, kontrol ko ullarının, kesintili akım ko ullarında belirli bir trafik akımının hareketi için ihtiyaç duyulan zamanın kontrol altında tutulması kapasite, servis akım oranı ve hizmet seviyesi için önemli oldu u, hizmet seviyesinin (LOS), genellikle seyahat zamanı, hız, manevra serbestli i, trafik kesintileri, konfor ve rahatlık gibi hizmet parametreleri açısından trafik akımı içindeki i letme ko ullarının açıklandı ı bir kalite ölçüsü oldu u, her bir yolun sınıfına uygun analiz yöntemleriyle yolun hizmet seviyesinin tanımlandı ı, kapasiteleri açısından yol tiplerinin; iki eritli karayolları (2x1), çok eritli karayolları (2x2, 2x3), otoyollar (2x2, 2x3, 2x4,...), yaya yolları, bisiklet yolları, iki eritli karayolları (2x1) oldu u, iki eritli bir karayolunun, aynı platform üzerinde bir gidi ve bir geli eridinden olu tu u, dü ük hızla seyreden ta ıtları geçmek için kar ı yöndeki trafik akımının izin verdi i kesim ve mesafelerde kar ı eridin kullanılması gerekti i, iki eritli karayolları pekçok ülkenin karayolu a ında anahtar bir unsur olup trafi in miktarı ve kompozisyonu, yolun geçti i arazinin topografik yapısı ve karayolundaki fonksiyonel de i iklikler performansını do rudan etkiledi i, iki eritli karayollarındaki servis kalitesini açıklamak için iki performans kriteri bulundu u, bunların; takipte harcanan zaman yüzdesi ve ortalama seyahat hızı oldu u, takipte harcanan zaman yüzdesinin, manevra yapma özgürlü ü, konfor ve seyahat rahatlı ını ortaya koydu u, bu kriterin geçi yetersizli i sebebiyle dü ük hızla seyreden ta ıtların arkasında olu an konvoylarda seyahat etme mecburiyetindeki ta ıtların ortalama seyahat zaman yüzdesi oldu u, takipte harcanan zaman yüzdesinin arazide ölçülmesi zor olmakla birlikte bir karayolu kesiminde 3 sn.den daha az sürede ilerleyen seyahat halindeki ta ıtların yüzdesinin temsili bir kriter olarak kullanılabilice i, ortalama seyahat hızının ise, iki eritli bir karayolunda mobilitayı yansıttı ı, bu de erin, karayolunun belirlenen bir kesiminde belli bir süre içinde ve her iki yönde kesim üzerinden geçen tüm ta ıtların katettikleri uzunlu un ortalama seyahat zamanına bölünmesiyle belirlendi i, genel olarak çok eritli karayollarındaki hız limitlerinin 60-90 km/saat oldu u, bu yollarda ço unlukla her iki yönde toplam 4-6 erit olup bu eritlerin içinde orta ve iki yönlü sola dönü eritleri bulundu u ve bu eritlerin genellikle bölünmedi i, çok eritli karayollarındaki trafik hacimlerinin de i ken olup bu hacimlerin sınırlarının genellikle 15.000 - 40.000 ta ıt/gün düzeyinde oldu u, eri im refüjle sınırlandı ında ve ana

T.C.

ANKARA

5. DARE MAHKEMES

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

kav aklar farklı seviyeli olarak düzenlendi inde taınabilecek trafik hacimlerinin 100.000 taıt/gün'e kadar çıkabildi i, karayolu kav ak de erlendirilmesi sırasında; farklı verilerle yapılan çalı malar sırasında birden fazla kav ak tipinin uygun olabilece i durumlar olması halinde ehir plancıları ve karar vericilerin deneyim ve tercihlerinin de kav ak seçiminde etkin rol oynayabildi i, bu durumlarda modelin di er bir seçim kriteri olan maliyet parametresinin de karar verme sürecinde do ru seçimi yapmak için kullanıldı ı, kapasite açısından uygun görülen bir çözüm alternatifinin, trafik güvenli i ve maliyet açısından da uygun çözüm oldu unu söylemenin mümkün olmadığı, bu sebeple karayolu elemanlarının standartlarının tespitinde kapasite analizleri, proje ve trafik güvenli i de erlendirmesi ile maliyet unsurlarının bir arada yapılaca ı (e zamanlı) büro ve arazi çalı ması sonucunda ancak nihai kararın alınabilece i, kav ak tasarımı için ilgili karayolu kesiminin geometrik özelliklerinin hem yol kapasitesi hem de trafik güvenli i açısından büyük önem ta ıdı ı, geometrik özelliklerin bilhassa trafik güvenli i açısından de erlendirilmesi gereken bir kriter olarak belirtildi i, ilgili karayolu kesiminin kav ak bulunan noktalarında kaza sayılarının kav ak olmayan kesimlerine oranla çok daha dü ük oldu unun yapılan çalı malarla kanıtlandı ı, kav akların geometrik tasarımının trafik güvenli i ve kapasite arasında denge olu turmasına dayandı ı, kav ak geometrisi gere i trafi in dü ük hızlarda seyretmesini ve sirkülasyon yapmasını sa ladı ı sürece güvenli oldu u, bunun yatay kurplar ve eritlerin çok geni olmaması ile sa landı ı, ancak anılan önlemlerin kapasiteyi dü ürdü ü, bu yüzden kav akların tasarlanması esnasında güvenlik, i letim performansı ve büyük ta ıtlara hizmet verebilme gibi faktörlerin optimizasyonu gerektirdi i, güvenlik üzerindeki etkilerinden dolayı, kav aklarda uygun ta ıt hızları elde etmenin en önemli tasarım hedefi olması gerekti i, iyi tasarlanmı bir kav akta kar ıt akımlar arasındaki göreceli hızların, kurplar vasıtasıyla dü ürüldü ü kav ak tasarımını etkileyen hız faktörünü de erlendirirken hız profilleri, tasarım hızı, ta ıt güzergahları, hız–kurp ili kisi, hız tutarlılı ı a t ba lıklarını irdelemenin gerekmedi i, tüm bu bilgiler ve unsurlar göz önüne alınmadan yapılacak olan veya yapılmı olan çalı maların ula tırma açısından de erlendirildi inde sonucun ne olaca ının kestirilmesinin mümkün görülmedi i, dava dosyası içerisinde bilimsel olarak hazırlanmı olan herhangi bir çalı ma görülmedi i, dolayısı ile yapılan çalı maların bilimsel bir alt yapısının olmadığı, dava dosyasının ke finde yapılan incelemede, bilimsel bir alt yapısı olmadan yapılmı ve yapılmakta olan i lerin nerede ise bitirilme a masına gelindi inin tespit edildi i,

Kent ekolojisi açısından yapılan de erlendirmede;

Tarımsal peyzajların biyolojik çe itlilik açısından önemli alanlar oldu u, Avrupa peyzajlarındaki tehlike altındaki türlerin %40'ına tarımsal peyzajlarda rastlandı ı, tarımsal peyzajların ekolojik bakı açısı ile planlanması ve geli tirilmesi Avrupa ve dünya ölçe inde do a koruma amaçlı etkili bir politika aracı olarak görüldü ü, Avrupa Birli i Tarımsal Biyoçe itlilik Eylem Planı (EU Biodiversity Action Plan for Agriculture, 2001) tarımsal alanlarda biyolojik çe itlili in korunması ve sürdürülebilir kullanımlar için öncelikleri belirledi i, bu eylem planına göre gerekli ekolojik altyapının varlı ını temin etmek plan

T.C.

ANKARA

5. DARE MAHKEMES

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

yapıcılar ve karar vericilerin öncelikleri arasında yer alması gerektiği, tarımsal peyzajlardaki ekolojik altyapıyı oluşturabilmek ve üretken bir peyzaj elde edebilmek için öncelikle planlama kararlarına yön verebilecek temel peyzaj ekolojisi prensiplerini anlamak gerektiği, peyzaj ekolojisine göre bir peyzajı parça-koridor-matris modeli ile tarif etmenin mümkün olduğu, koridorların lineer peyzaj elemanları olduğu, nehirler, karayolları koridorları, kanalların bunlara örnek olabileceği, parçaların lineer olmayan, daha geniş yüzeyli, ormanlar, tarım alanları, konut dokuları gibi lekeler olduğu, peyzaj matrisini odaklanılan alana üst ölçekten bakıldığında algılanan en dominant parça türünün (alan kullanımı/arazi örtüsü) belirlendiği, peyzaj ekolojisi prensiplerine göre doal veya yarı doal (tarımsal alanlar gibi) bir peyzajı oluşturan parçaların alanı ne kadar büyükse içinde bulunduğu çevreye ekolojik katkısı ve kalitesinin o kadar fazla olduğu, dolayısıyla yapılan planlarda doal ve yarı doal parçaların büyüklüklerinin mümkün olduğu kadar büyük tutulmasına çalışılması gerektiği, parçaların ne kadar süreklilik arz ediyorsa ekolojik kalitesinin o kadar yüksek olduğu, çünkü parçalanmanın (fragmentasyon) peyzajda biyolojik çeşitliliği tehdit eden en önemli unsurlardan biri sayıldığı, dolayısıyla planlarda doal ve yarı doal peyzajların sürekliliklerinin gözetilerek mümkün olduğu kadar az parça sayısını yakalamaya çalışmak gerektiği, bir örnekle açıklamak gerekirse 50 hektarlık 2 adet parçadan oluşan bir açık alan sisteminin, 25 hektarlık 4 adet parçadan oluşan (toplamda her ikisinde 100 hektar olmasına rağmen) ekolojik kalite ve yaşam kalitesi açısından kente daha fazla katkı sunduğu, aynı doku ve ekolojik değere sahip parçalar birbirlerinden ne kadar izole olurlarsa ekolojik değerlerinin o kadar düşeceği, bir diler deyişle bir dokunun antropojen kaynaklı kullanımlar ve materyallerle bölünmesi olmasının onun ekolojik değerini düşürdüğü, çünkü peyzaj birimlerinin birbirlerinden izole olduğu, izolasyonun da materyal ve enerji alması nedeniyle azaltılması için peyzajda istenen bir durum olmadığı, yukarıdaki örnekten devam edilirse 25 hektarlık 4 parçadan oluşan alanın parçaları arasında ortalama 300 metre mesafe olması ile 3 kilometre mesafe olması arasında ekolojik değeri açısından büyük farklar doğabileceği, parçaların kendileri ile doku ve değer açısından ne kadar uyumlu alan kullanımları ile çevrelenir yada komşuluk ederse ekolojik dengelerini korumalarının o kadar kolay olacaktır, bunun sonucunda da ekolojik kalite ve içinde bulunduğu ortama ekolojik katkısının daha fazla olacaktır, ekolojik değeri düşük peyzaj parçasının kentteki çevre kalitesini düzenleme ve iyileştirme yönündeki katkısının daha düşük olduğu, çevre kalitesinin düşmesinin sonuçta insan sağlığı ve yaşam kalitesini etkilediği, küresel ısınmanın etkilerinin giderek hissedildiği günümüzde kent ekolojisine saygılı davranılması ve planların bu doğrultuda hazırlanmasının kamu yararı açısından çok önemlidir. Atatürk Orman Çiftliği'nin Ankara'nın kent ekolojisi açısından önemli bir rezerv alanı olduğu ve tarımsal amaçlı bir temayla kalması artısıyla beraber, bu durumda yukarıda bahsi geçen maddelerdeki kuralları göz önünde bulundurarak davaya konu plan incelendiğinde; adının çağrışımlı üzere Atatürk Orman Çiftliğinin bir tarımsal matris olması (tarımsal üretim alanlarının peyzajdaki en yüksek yüzdeye sahip alan kullanımı olması) gerekirken, bugün bu özelliğinden gittikçe uzaklaştığı, buna ek olarak 1/10.000 ölçekli planda tarımsal üretim alanları olarak belirtilen alanların

T.C.

ANKARA

5. DARE MAHKEMES

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

AOÇ geneline bakıldığında hem yüzde olarak çok düşük olduğu, hemde parça büyüklüklerinin göreceli daha ufak ve parçalı bir yapıda olduğu, tarımsal üretim alanı ve açılacak alan ibaresi ile belirtilen alanların ise, tarımsal üretim alanlarına göre çok daha büyük parçalı kompozisyon olacaktır ancak bu durumun süreklilik arz etmeyen bir kompozisyon olduğu, plandaki en dominant kullanımın açılacak alan olduğu, bunun ileride AOÇ peyzajının bir orman matrisi olacağını iddia ettiği, orman alanları ekolojik açıdan çok kıymetli alanlar olmalarına rağmen bu alanın tarihi ve kültürel peyzaj değerleri açısından tarımsal bir matris olması gerektiği, tarımsal üretim alanları ve açılacak alanlar içinde bir kullanımda alt ölçekli planlara gelindiğinde ne yönde bir kullanım kararı (tarım yönünde mi, açılacak alan yönünde mi) alınmasının peyzajın konfigürasyonunu tamamen değiştireceği, konfigürasyonun bir peyzajdaki ekolojik iyleyişi belirleyen önemli bir parametre olduğu, tarımsal üretim yönünde bir kullanımın verilmesinin izolasyonu çok daha düşük olacaktır, (yani ekolojik açıdan çok daha olumlu bir durum söz konusu olacaktır) ve AOÇ matrisine tarım alanları ve kullanımlarının nispeten hakim olacaktır, açılacak alan yönünde alınacak bir kararın ise hem peyzajda artık tarımsal bir dokunun hakim olmamasına (ki bu da kurulu amacına ve plan kararlarında belirtilenlere aykırıdır) hem de AOÇ peyzajlarının çok farklı iyleymlere sahip olmasına ve ekolojik iyleyişinde de değişim sebepleri olacaktır, açılacak alan park ve rekreasyon alanı, tarımsal üretim alanı ve açılacak alan gibi tanımların planlama lejantlarında bir arada kullanılmasının mümkün olabileceği ancak ekolojik açıdan bu kullanımların her biri farklı dokuya ve iyleymlere sahip olduğundan kent ekolojisine katkılarının da farklı seviyelerde olacaktır, dolayısıyla ekolojik denge, yaşam kalitesi ve çevre kalitesi açısından bu tip kullanımların bütünlüğü gibi ele alınmasının sakıncalı olduğu, çünkü antropojen bir yaklaşımla bakıldığında birbirine benzer görünen iyleymlerin ekolojik açıdan bakıldığında farklı iyleymlere sahip olabileceği, planlarda kent ekolojisine hizmet edebilir kompozisyonların oluşturulmasının sonunda yine kamu ve insanlığının yararına olacaktır, mevcut planda önerilen mevcut sanayi ve depolama tesisleri (MT) ile tarım arasındaki komulasyonun sanayi tesislerinden kaynaklı olarak tarım ürünlerinin kirlenmesi ve halk sağlığına vereceği zarar ihtimalinden dolayı olumsuz olduğu, bu tür tesislerin dokusunun tarımsal peyzaj dokusundan oldukça farklı olduğu, dolayısıyla peyzajdaki iyleyimi etkilerinin de farklı olacaktır, bir alanın kendisi ile doku ve iyleyim açısından ne kadar uyumlu alan kullanımları ile çevrelenir ya da komulasyon ederse ekolojik iyleyimi o kadar kolay sürdürebileceği, bu kapsamda bu tesisler için planda uzun vadede kaldırılması düşünülen alanlar ibaresinin kullanılması ve yerine ne getirileceğinin belirli olmamasının büyük bir risk olduğu, ekolojik bakımdan açılması ile bu ibarenin tarımsal alanlarla komulasyon olduğu durumlarda “uzun vadede tarımsal üretim alanı yapılacak alan” olarak belirtilmemiş olmasının plan hazırlığında ekolojik prensiplerin ne kadar dikkate alındığını gösterdiği, mevcut tesislerin açılacak alanla olan komulasyon durumunda ise gelecekte olması gereken kullanımın “açılacak alan” olarak yer alması gerekirken bu bakımdan açılması ile olaya yaklaşılmadığı görüldüğü, burada dikkat edilecek iyleyimin daha büyük, daha az parçalı ve daha süreklilik arz eden bir desenin hem tarım alanları hemde

T.C.

ANKARA

5. DARE MAHKEMES

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

a açlandırılmı alanlar açısından elde edilmesi oldu u, rekreatif amaçlı yapılan öneriler alanın ta ıma kapasitesi dü ünülmeden AOC de yo unla tırılmı olmasının dü ündürücü oldu u, ayrıca Atatürk Orman Çiftli i'nde giderek artan yol a ının olu turaca ı bariyer etkisinin dü ünülmedi i, yollar açısından 40-50 m. geni li in tarla sistemleri arasında hareket edecek canlıların geçi lerini tehdit edecek boyutta oldu u, yaban hayatı için yapılacak geçitlerin dü ünüldü üne dair bir plan notu veya tematik bir anlatım ile kar ıla ılmadı ı, bütün bunların da planın ekolojik açıdan bazı konuları göz ardı etti i izlenimini verdi i, yukarıda bahsi geçen ekolojik peyzaj planlaması unsurlarına ek olarak kültürel peyzaj planlaması bakı açısı ile olaya yakla ıldı ında ise AOC 'nin tarımsal peyzaj matrisi olma özelli ini kaybetmesinin hem çiftli in kurulu ve kamuya ba ı lanı amacına ters dü tü ü, hem de kentsel hafızadaki önemli bir izin ve kente karakter katan bir unsurun gelecekte de bozulmaya devam edece ini gösterdi i, zaman içinde kültürel peyzaj de erinin azalması ihtimalinin koruma amaçlı nazım imar planının Avrupa Peyzaj Sözle mesi ile de çeli kili yakla ımlar sergiledi ini gösterdi i, Avrupa peyzaj sözleşmesine göre; “*Peyzaj; insanlar tarafından algılandı ı ekliyle, karakteri do al ve/veya insani unsurların eyleminin ve etkile iminin sonucu olan bir alan anlamına gelir*”. 15. Maddede yer alan hükümlere tabi olarak, bu Sözle me tarafların ülkelerinin tamamına uygulanır ve do al, kırsal, kentsel alanları ve banliyöleri kapsar. Karayı, kıta içi suları ve deniz alanlarını içerir. Özellikleriyle öne çıktıkları dü ünülebilecek peyzajları ve aynı zamanda hergünkü ya da bozulmu peyzajları ilgilendirir. 5. Maddede (Genel Önlemler bölümü) her bir Taraf, “a. peyzajları, yasayla, insanların çevrelerinin önemli bir bile ni, onların payla tıkları kültürel ve do al mirasın çe itlili inin bir ifadesi ve kimliklerinin bir temeli olarak tanımayı; b. 6. Maddede belirtilen özel önlemlerin kabulü yoluyla, peyzajın korunması, yönetimi ve planlanmasını amaçlayan peyzaj politikaları olu turmayı ve uygulamayı; c. genel kamuoyunun, yerel ve bölgesel makamların ve yukarıdaki b fıkrasında bahsedilen peyzaj politikalarının tanımlanmasına ve uygulanmasına ilgi duyan di er tarafların katılımını sa lamak için usul olu turmayı; d. peyzajı, bölgesel ve ehir planlama politikalarına ve kültürel, çevresel, tarımsal, sosyal ve ekonomik politikalarına ve aynı zamanda peyzaj üzerinde do rudan veya dolaylı etkisi olabilecek di er politikalarına katmayı yükümleni” denildi i, bu bölümde bahsi geçen bütün unsurların davaya konu olan planın peyzaj ekolojisi prensiplerini göz ardı etmesi nedeniyle kent ekolojisine katkısının yetersiz kaldı ı, AOC'nin kültürel peyzaj karakterini bozacak nitelikte kararlar aldı ı, mevcut hali ile olayı sadece bir rekreasyon amaçlı açık ye il alan sistemi kurmak ekinde geli tirmeye çalı ması nedeniyle vizyonunun geni olma dı izlenimini verdi i, bunun sonucu olarak, dava konusu planın Ankara kentinden faydalananların sosyal ve kültürel gereksinimlerini kar ılama yeterlili i, sa lıklı ve güvenli bir çevre olu turma amacı, ya am kalitesini artırma hedefi ve bu amacın gerçekleşmesi için Ankara'nın sosyal, kültürel, tarihsel ve fiziksel özellikleri gözetilerek hazırlanmadı ı görü lerine yer verilmi tir.

Bilirki i raporunda, alanın I. Derece Do al ve Tarihi Sit alanı oldu u dü üncesiyle bir takım planlama kararlarınının 728 ve 421 sayılı ilke kararlarına aykırı oldu u yönünde görü

T.C.

ANKARA

5. DARE MAHKEMES

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

belirtildi i görülmekle ise de; Mahkememizin E:2015/232 sayılı dosyasına sunulan belge ve bilgilerin incelenmesinden, uyu mazlı a konu planlama alanının 46 hektarlık bölümü hakkında Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 10.08.2011 günlü, 6281 sayılı kararı ile 1. derece do al ve tarihi sit erhinin kaldırılarak, sadece 3. derece do alsit alanı olarak tesciline ve tarihi sit statüsünün kaldırılmasına karar verildi i, bu i lemin iptali istemiyle açılan davada, dava konusu i lemin tarihi sit statüsünün kaldırılmasına ili kin kısmının iptali yolunda Ankara 11. dare Mahkemesi'nce verilen 17.02.2014 günlü, E:2011/2080, K:2014/168 sayılı kararın temyiz edilmesi üzerine Danı tay 14. Dairesi'nin 22.05.2014 günlü, E:2014/3456 sayılı kararıyla "... leme konu alanın, yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ile insanlık tarihi, milli tarihimiz veya askeri harp tarihi açısından çok önemli tarihi olayların cereyan etti ialanlar olarak tanımlanan "**Tarihi Sit**"özelliklerini ta imadı 1 ve bunu ortaya koyacak herhangi bir bilgi ve belge ile bilimsel ara tırmanın da olmadığı, ayrıca 24.03.1950 günlü, 5659 sayılı "Atatürk Orman Çiftli i Müdürlü ü Kurulu Kanunu" ile statüsünün ve koruma kullanma ko ullarının belirlendi i görüldü ünden, tarihi sit erhinin kaldırılmasına ili kin dava konusu i lemin iptali yolundaki dare Mahkemesi kararında hukuki isabet bulunmamaktadır..." gerekçesiyle mahkeme kararının tarihi sit statüsüne ili kin kısmının yürütmesinin durdurulmasına karar verildi i, yine Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 03.02.2012 günlü, 468 sayılı kararı ile uyu mazlı a konu alanın 7 hektarlık bölümü için tarihi sit statüsünün kaldırılmasına karar verildi i, bu i lemin iptali istemiyle açılan davada, dava konusu i lemin iptali yolunda Ankara 11. dare Mahkemesi'nce verilen 17.02.2014 günlü, E:2012/1694, K:2014/171 sayılı kararın temyiz edilmesi üzerine Danı tay 14. Dairesi'nin 11.06.2014 günlü, E:2014/3469 sayılı kararıyla anılan mahkeme kararının aynı gerekçeyle yürütmesinin durdurulmasına karar verildi i, öte yandan, Ankara 1. No'lu Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonu'nun 06.08.2013 günlü, 115 sayılı kararı ile uyu mazlı a konu alanın bir kısmının do al sit statüsünün "Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Kullanım Alanı" olarak belirlendi i ve bu i leme kar ı açılan davada Ankara 17. dare Mahkemesi'nin 13.05.2014 günlü, E:2014/839, K:2014/584 sayılı kararıyla davanın süre a ımı yönünden reddine karar verildi i anlaşılmı tır. Bu nedenle, mevcut durum itibariyle planlama alanının bir kısmının I. Derece Do al Sit ve Tarihi Sit statüsünün sona erdi i gözetildi inde, bilirki i raporunun bu kısımlarla ilgili planlama kararlarının 728 ve 421 sayılı ilke kararlarına aykırı oldu u ekindeki görü ünün ve bu görü e dayalı olarak yapılan tespitlerin hükme esas alınamayacağı ortadadır.

Bilirki i raporunun di er kısımlarına gelince, raprun taraflara tebli i üzerine davalı idarelerce yapılan itirazlaryerinde görülmemi ve raporun di er kısımlarının hükme esas alınabilece i sonucuna varılmı tır.

Bu durumda, Ankara Büyük ehir Belediye Meclisi'nin 13.08.2010 gün ve 2494 sayılı kararıyla onaylanan "1/10.000 ölçekli Atatürk Orman Çiftli i Alanları Nazım mar Planı ve I. Derece Do al ve Tarihi Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım mar Planının ve eki olarak

T.C.

ANKARA

5. DARE MAHKEMES

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

onaylanan “1/10.000 ölçekli Ulaşım Eması” ile “1/1000 ölçekli Ulaşım (Yol-Kavak vb.) Uygulama Projesi” nin; planlama hiyerarşisine yönelik ilkelere uygun olmadığı, nazım marş planı tekniği ve ilkelere uygun hazırlanmadığı, nazım plan kararları ile getirilen fonksiyonların dağınıklığının AOC’nin kuruluş amacına uygun olmadığı, nazım plan kararları ile getirilen fonksiyonların 1. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı’na uygun olmadığı (1. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı statüsünü sürdüren kısımlar bakımından), planla getirilen ikili fonksiyonların kullanımına yönelik plan notlarında açıklama getirilmediği, plan notları ile ilgili belirsizlikler bulunduğundan, ulaşım emasının hazırlanmasında ön inceleme ve değerlendirme yapılmadığı, ulaşım emasının hazırlanmasında bilimsel bir altyapının bulunmadığı, peyzaj ekolojisi prensiplerinin göz ardı edildiği, dolayısıyla imar mevzuatı, ehircilik ilkeleri, planlama esasları ve kamu yararına aykırı olduğu sonucuna varıldığından dava konusu işlemlerde hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle; dava konusu işlemin **iptaline**, davacı Ankara Barosu Başkanlığı açısından **davanın ehliyet yönünden reddine**, dava kısmen iptal kısmen ehliyet ret ile sonuçlandırıldığından, aşağıda dökümü yapılan 4.847,10-TL yargılama giderinin takdiren 5/6’sı olan 4.039,25-TL’si ve yargılamanın durumalı yapıldığı gözetilerek AAÜT uyarınca belirlenen 1.500,00-TL vekalet ücretinin davalı idarelerden alınarak davacılara (Ankara Barosu Başkanlığı içindeki) verilmesine, kalan yargılama giderinin davacılar üzerinde bırakılmasına, AAÜT uyarınca belirlenen 1.500,00-TL vekalet ücretinin de davacı Ankara Barosu Başkanlığı’ndan alınarak davalı idarelere verilmesine, müdahil Bakanlık’ın yaptığı 130,00-TL yargılama giderinin üzerinde bırakılmasına, müdahil TBMM Başkanlığı’nın yaptığı 150,00-TL yargılama giderinin üzerinde bırakılmasına, artan posta giderinin istemi halinde davacılara iadesine, davalı Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı’nca yatırılan 4.000,00-TL bilirkişi avansından kullanılan 3.900,00-TL bilirkişi masrafının 1/6’si olan 650,00-TL’sinin davacı Ankara Barosu Başkanlığı’ndan alınarak anılan idareye verilmesine, kalan bilirkişi masrafının ve 68,60-TL YD itiraz harcının Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı üzerinde bırakılmasına, kullanılmayan 10,00-TL’nin anılan idareye iadesine, kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren **30 gün** içerisinde **Danı tay'a temyiz** yolu açık olmak üzere, 13/07/2015 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
ZÜLAL ÖZTÜRK
38010

Üye
F KR BED R
101678

Üye
DENİZ DAĞISTANLI
ALTINORDU
165633

YARGILAMA GİDERLERİ :

Bağvurma Harcı: 17,15 TL
Karar Harcı: 17,15 TL

T.C.

ANKARA

5. DARE MAHKEMES

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

Vekalet Harcı:	16,50 TL
Ke if Harcı :	148,55 TL
Bilirki i Ücreti :	3.000,00 TL
Posta Gideri:	1.619,60 TL

TOPLAM: 4.847,10 TL

MÜDAH L YARGILMA G DER (Ba bakanlık):

Posta Gideri : 30,00 TL

TOPLAM : 30,00 TL

MÜDAH L YARGILMA G DER (TBMM B k):

Posta Gideri : 50,00 TL

TOPLAM : 50,00 TL

DAVALI ANKARA BÜYÜK EH R BEL. B K. YARGILAMA G DER :

YD tiraz Harcı : 68,60 TL

Bilirki i Ücreti : 3.900,00 TL

TOPLAM : 3.968,60 TL